

WIADOMOŚCI GIEŁDOWE

Rok II

DWUTYGODNIK

Nr 6

TREŚĆ NUMERU:

1. Inż. JANUSZ ŁOŚ: Z ZAGADNIEŃ RYWALIZACJI TŁUSZCZÓW ROŚLINNYCH I ZWIERZĘCYCH
2. Dr inż. MARIA KOLAGO - WOJTYSIAKOWA: CHWASTY BARDZO SZKODLIWE W ROŚLINACH MOTYLKOWYCH PASTEWNYCH
3. FLORIAN MARCHLEWSKI: UWĄGI DO REGULAMINU POBIERANIA PRÓB I ORZECZENIA RZECZOZNAWCÓW DLA OBROTU ZIEMNIAKAMI
4. S.: ZMIANY W PODATKU GRUNTOWYM
5. NORMY JAKOŚCIOWE DLA NASION TRAW
6. B. ZAW.: O RÓŻNYCH SPOSOBACH CZYSZCZENIA ZIARNA W MAGAZYNACH ZBOŻOWYCH
7. PRZEGLĄD ZAGADNIEŃ HANDLU WEWNĘTRZNEGO
8. KOMUNIKAT: ZAOPATRZENIE ROLNIKÓW W ŚRODKI CHEMICZNE
9. KRONIKA KRAJOWA
10. Z PRASY ZAGRANICZNEJ
11. TABELA CEDUŁ

WIADOMOŚCI GIEŁDOWE

ORGAN GIEŁD ZBOŻOWO-TOWAROWYCH

Rok 11.

Warszawa, 31 marca 1949 roku

Nr 6

Inż. Janusz Łoś

Z zagadnień rywalizacji tłuszczów roślinnych i zwierzęcych

Zestawienie wysokości plonu z 1 ha poszczególnych ziemiopłodów oraz ich wartości kalorycznej, prowadzi do wniosku, że najwyższą ilość energii cieplnej w naszych warunkach klimatycznych, otrzymać można z jednostki ziemi poprzez buraki cukrowe, następnie — ziemniaki, wreszcie rośliny olejodajne. Przy przerobie pasz na produkty zwierzęce dochodzi do konsumenta już tylko nieznaczna część energii cieplnej, tkwiącej w surowcach pastewnych z uwagi na to, że większą część tej energii zwierzę zużywa na własne potrzeby życiowe (przeciętnie około 80%).

Z punktu widzenia rachunku aprowizacyjnego byłoby za tym wskazane jaknajszersze stosowanie produkcji roślin, dających maximum energii cieplnej z 1 ha. Ten zasadniczy postulat staje częstokroć w kolizji ze wskazaniami ekonomiki produkcji oraz higieny odżywiania.

Tak więc rośliny okopowe (buraki, ziemniaki) oraz olejodajne wymagają sprzyjających warunków agrologicznych, większego nakładu robocizny, przede wszystkim zaś obfitszego nawożenia obornikiem, a więc współdziałania z produkcją hodowlaną, a nie jej przeciwstawiania. Antagoni-

styczne ujęcie sprawy z punktu widzenia rachunku aprowizacyjnego musi za tym ustąpić zasadzie zharmonizowania obu gałęzi produkcji. Takie ujęcie wynika również z potrzeb konsumenta, któremu trzeba zapewnić dostawę białka zwierzęcego w pewnym określonym stosunku do białka roślinnego.

Zadaniem przeto planowej gospodarki będzie zrównoważenie obu gałęzi produkcji według wskazań, wynikających z agrologicznych, ekonomicznych i socjalnych przesłanek każdemu rejonowi właściwych. Przed sformułowaniem w tym względzie potrzeb dzisiejszych, wypadnie rozpatrzeć stosunki przedwojenne. Spójrzmy więc, jak przedstawiała się wydajność 1 ha mierzona nie jednostkami cieplnymi (kaloriami), a pieniężnymi (zł).

Produkt	P o l s k a						Świat 1934—38 wskaźn.
	1935	1937	1938	1935	1937	1938	
	w złotych na ha						
Pszenvca	194	301	237	100	100	100	100
Jęczmień	145	206	161	75	69	68	99
Len — nasienie	176	216	192	91	72	81	80
Rzepak	256	421	432	132	140	183	88
Ziemniaki	303	445	363	156	148	153	—
Buraki cukrowe	837	859	832	432	285	350	—
Tytoń	1881	1987	1868	970	660	790	—

W powyższej tablicy mamy dwie grupy cyfrowe. Pierwsza odnosi się do produkcji w ciągu 3 lat przedwojennych w Polsce (Mały Rocznik Statystyczny z 1938 i 1939 r.). Wartość produkcji podana jest w zł na ha oraz wskaźnikach, przy czym za podstawę (100) wzięta jest wartość produkcji pszenicy, jako zboża w wymaganiach swych najbardziej zbliżonego do okopowych i oleistych. Druga grupa cyfr podana jest tylko we wskaźnikach odpowiadających wartości plonu z ha wg cen światowych (w Londynie). Wskaźniki otrzymują tu tylko te ziemniaki, które będą przedmiotem dalszych rozważań (wskaźniki obliczone na podstawie cen i plonów wg Rocznika Międz. Inst. Roln. w Rzymie 1942 r.).

Analiza pierwszej grupy wskaźników prowadzi do następujących wniosków. W latach 1935 i 1937 najwyższą (poza tytoniem) wartość produkcji z ha wykazały buraki, drugie miejsce zajęły ziemniaki, trzecie — rzepak, czwarte — pszenica. Jak z tego widać, układ poszczególnych produktów w skali wartości pieniężnej jest ten sam, co w skali wartości kalorycznej.

Innymi słowy, przesłanki rachunku aprowizacyjnego znajdują pokrycie w cenie rynkowej produktu.

Przy dalszej analizie znajdujemy jeszcze jedną paralelę: zbieżność między układem wartości produktu w zł a ilością włożonej pracy na jego wytworzenie. Kulturą najbardziej „pracochłonną” będzie niewątpliwie tytoń, na drugim miejscu znajdą się buraki, na trzecim ziemniaki, po których idzie dopiero rzepak i pszenica. Można więc powiedzieć, że im dana roślina wymaga na ha więcej pracy, a wzamian daje więcej kalorii, tym wyższą jest jej wartość pieniężna w przeliczeniu na ha. Tak przynajmniej było w r. 1935 oraz 1937, a nie mamy powodu przypuszczać, żeby to były lata wyjątkowe.

W roku 1938 sytuacja się zmienia: przy utrzymanym stosunku innych płodów, wzrasta nieproporcjonalnie wartość pieniężna rzepaku i rzepiku tak, że wybija się on na trzecie miejsce po tytoniu i burakach, a przed ziemniakami. Jedną z przyczyn jest tu spadek plonów ziemniaka, a wzrost

plonu rzepaku w porównaniu z rokiem 1937, ale nie bez znaczenia będzie tu, niewątpliwie, zmiana polityki gospodarczej państwa w tym właśnie okresie. Mianowicie pod wpływem ujemnych skutków kryzysu lat trzydziestych, zaczyna się w Polsce okres preferowania własnych surowców oleistych.

Z zestawienia wartości plonu poszczególnych ziemioplodów w Polsce oraz w skali światowej widać, że wartość rzepaku w Polsce była z ha wyższa, niż wartość produkcji pszenicy. Natomiast w przecięciu dla całego świata, wartość produkcji rzepaku była niższa, niż produkcji pszenicy, a nawet jęczmienia. Zjawisko to tłumaczy się (obok wspomnianych wyżej preferencji) niską wydajnością z ha rzepaku w skali światowej. To samo zresztą można powiedzieć o lnie. (Niska stosunkowo wartość produkcji z ha lnu w Polsce tłumaczy się tym, że u nas len, siewany jest głównie na włókno. Plon nasion z ha ma więc charakter raczej produktu ubocznego).

Tak się przedstawiała wartość produkcji roślin oleistych przed wojną. Po wojnie rozszerzenie ich produkcji staje się jednym z naczelných problemów naszej polityki gospodarczej. Dzięki zastosowanym środkom, plantacje roślin przemysłowych wzrastają z roku na rok. Areał pod rzepakiem (i rzepikiem) w 1948 r. ocenia się wyżej niż to wykazuje przeciętna roczna w pięciolcie przedwojennym 1934—1938 (54,9 tys. ha).

Jeśli się weźmie pod uwagę zmniejszoną liczbę ludności, to dziś na głowę przypada znacznie większy areał rzepaku, niż przed wojną. Mimo to obszar ten uważa się ciągle jeszcze za niewystarczający (wg niektórych autorów należałoby go podnieść do 240 tys. ha).

Jak ta sprawa przedstawia się z punktu widzenia interesów hodowli?

Zacniemy od mleczarstwa. Nie ma potrzeby wymieniać tu przyczyn, dla których musi być ono nastawione na możliwie szybkie rozpoczęcie eksportu masła, co znów uwarunkowane jest produkcją tłuszczów zastępczych na potrzeby rynku wewnętrzznego (w pierwszym rzędzie margaryny).

Pod tym aspektem rośliny oleiste mogą być

uważane za pożądanego partnera w produkcji masła. Ale jednocześnie rośliny oleiste — z uwagi na swe wymagania glebowe i nawozowe — muszą być uważane za konkurenta równie wymagających roślin pastewnych, bez których przecież produkcja nabiału, a więc i masła, obyć się nie może. Jest rzeczą zrozumiałą, że w nowym układzie stosunków na wsi, produkcji mleka nie można opierać na wypasaniu miedz, dróg i wygonów. Podstawą wyżywienia inwentarza dochodowego musi się stać pastewnik, a więc musi się znaleźć i miejsce dla niego, co przy rozszerzaniu plantacji roślin oleistych należy mieć na uwadze.

Przechodzimy z kolei do spraw trzody. Jeśli weźmiemy pod uwagę konieczność eksportu, przede wszystkim bekonu i szynki, ściśniętą łączność między produkcją bekonu a rozwojem mleczarstwa oraz rolę ziemniaka w tuczu nierogacizny, widzimy, że mówiąc o produkcji tłuszczu zwierzęcego, obie gałęzie hodowli musimy traktować łącznie i łącznie je bądź przeciwstawiać, bądź zestawiać z interesami plantatora nasion oleistych. Wobec tożsamości osoby hodowcy i plantatora, (co w naszych warunkach przeważnie ma miejsce) może być mowa o zgodności względnie sprzeczności interesów nie podmiotów, a przedmiotów gospodarowania.

Zadaniem więc gospodarki planowej będzie dążenie do osiągnięcia biologicznej i ekonomicznej równowagi między poszczególnymi gałęziami produkcji stosownie do założeń jej rejonizacji i wymagań rynku.

Instrumentem realizacji tego zadania pozostaje ciągle jeszcze w obecnych warunkach przewagi indywidualnego władania ziemią — polityka cen. Musi być ona tak prowadzona, aby nie nastąpiło zwichnięcie równowagi przez przyznanie którejś z gałęzi preferencji nie harmonizującej z całością kształtem zagadnienia.

Szukając punktu wyjścia dla rozważań w zakresie polityki cen sięgnąć musimy znów do stosunków przedwojennych, zdając sobie zresztą w pełni sprawę z tego, że w dzisiejszej sytuacji nie mają one dla nas charakteru wiążącego lecz raczej informacyjny.

Jaki był tedy wzajemny stosunek cen poszczególnych artykułów przed i po wojnie?

Z przytoczonej poprzednio tablicy wynikało, że wartość plonu z 1 ha rzepaku w przecięciu dla całego świata wyn. 88% wartości planu pszenicy.

Obliczony na podstawie cen krajowych stosunek wartości pl. pszenicy do pl. rzepaku podniósł się ze 132% (rok 1935 na 183% (rok 1938).

Dla okresu powojennego obliczenia takie nie są jeszcze mi znane. Co więcej nie mam jeszcze w chwili pisania tego artykułu pewnych cyfr plonów z ha dla 1948 r. i dlatego nie mogę sam skonstruować szacunku wartości plonu z ha pszenicy i rzepaku w 1948 r. Gdyby przyjąć stosunek plonów obu zbóż według cyfr pięciolecia 1934 — 1938 (pszenica 11,9, rzepak 9,3 q ha) oraz ceny zbóż z połowy grudnia 1948 (notowania na Giełdzie w Poznaniu w dniu 17.XII pszenica 3.500.— rzepak — 7.000.—) to wartość plonu z 1 ha rzepaku wyniosłaby 156% wartości, pszenicy, a więc nieco mniej niż w roku 1938, ale więcej niż w latach poprzednich (w każdym jednak razie bez porównania lepiej niż w skali światowej).

A jak w zestawieniu z roślinami olejodajnymi przedstawia się sytuacja w zakresie produkcji tłuszczów zwierzęcych?

W pięcioleciu 1934 — 1938 przeciętne ceny hurtowe kształtowały się jak niżej: pszenica 21,4, żyto*) 16,9, wieprz**) (żywa waga) 88, masło**) 289 gr/kg, mleko**) 17,4 gr/l. Przeciętne ceny płacone rolnikowi w tym samym czasie wynosiły: pszenica 20,76, żyto 15,66, wieprz 76, mleko 15.

Z grubsza więc licząc 1 litr mleka kosztował przed wojną niemal tyle co 1 kg żyta, lub 3/4 kg pszenicy (w mieście nieco więcej, na wsi nieco mniej) 1 kg masła tyle, co 17 kg żyta (lub 13,5 kg pszenicy), 1 kg żywej wagi wieprza tyle, co 5 kg żyta (w mieście nieco więcej, na wsi nieco mniej).

A jaki jest obecny układ cen? Przy cenie pszenicy 35.— zł, a żyta 21,75 zł/kg (Poznań 17. XII. 1948) i przedwojennej relacji — mleko

*) Giełda w Poznaniu.

**) Loco Warszawa. Te i nast. m. Roczn. Stat. 1939.

kosztowałyby 22 — 26 zł/l, masło 600 zł/kg, kosztowałyby 22 — 26 zł/l, masło 370 — 470, wieprz 110 zł/kg. Otóż w rzeczywistości ceny, nawet urzędowe są wyższe (w hurcie kosztowało w tym czasie mleko konsumcyjne 36 zł/l, masło 600 zł/kg, wieprz żywej wagi na targowisku w Poznaniu 203 — 231 zł/kg zależnie od wagi).

Jak widać z zestawienia przytoczonych cyfr sytuacja na rynku tłuszczów zwierzęcych przedstawia się pod względem ekonomicznym korzystniej po wojnie niż przed nią.

Przy stawianiu prognozy na przyszłość należy mieć na uwadze, że za hodowlą przemawia ko-

nieczność produkcji obornika, przeciw niej — wzrost cen robocizny na wsi.

Trzeba jednak pamiętać, że ostatnią instancją w zakresie popytu na te, czy inne rodzaje tłuszczu, będzie zawsze konsument. Jego upodobania, jego siła nabywcza, zdecyduje o wysokości różnicy, o jaką wolnorynkowe ceny tłuszczów zwierzęcych przewyższać będą ceny tłuszczów roślinnych w ich równomiernej wartości odżywczej.

Z powyższych rozważań widać, na jak bardzo skomplikowanych przesłankach opiera się rywalizacja roślin olejodajnych oraz roślin stanowiących surowiec w produkcji tłuszczów zwierzęcych.

Inż. Janusz Łoś

Dr inż. Maria Kolago Wojtysiakowa

Chwasty bardzo szkodliwe w roślinach motylkowych pastewnych

Ocena wartości materiału siewnego wymaga określenia stopnia i rodzaju zanieczyszczenia nasion. W zanieczyszczeniu należy zwrócić uwagę przede wszystkim na nasiona chwastów. Ze stanowiska rolniczego dzielimy chwasty na:

- a) bardzo szkodliwe,
- b) szkodliwe,
- c) mniej szkodliwe.

Podział ten opiera się na szkodliwości poszczególnych chwastów w zasiewach oraz na trudności oddzielenia ich nasion od materiału siewnego.

Według „Przepisów i regulaminu kwalifikowania materiału siewnego”, (Warszawa 1938), do chwastów bardzo szkodliwych, zanieczyszczających nasiona motylkowych pastewnych zalicza się następujące rodzaje:

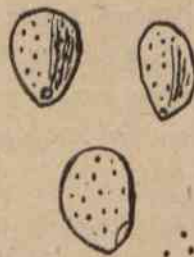
1. Kianianka — *Cuscuta* — z rodziny kianiankowatych — *Cuscutaceae*,
2. Zaraza — *Orobanch* — z rodziny zarzawowatych — *Orobanchaceae*,
3. Lepnica — *Silene* — z rodziny Goździkowatych — *Caryophyllaceae*,
4. Krwiściąg — *Sanguisorba* — z rodziny Różowych — *Rosaceae*.

Z wymienionych rodzajów opiszemy najczęściej występujące gatunki:

1. a. Kianianka koniczynowa — *Cuscuta trifolii* Bab. jest pasożytem, pobierającym składniki pokarmowe z rośliny — gospodarza. Przy kielkowaniu powstaje z nasienia kianianki krótki korzonek

i nitkowaty kielek, który wydłuża się w łodygę — pęd.

Gdy łodyżka natrafi na odpowiednią roślinę owija się dookoła niej. Wtedy obumierają korzonki i dolna część łodygi, zamiast liści powstają łuseczki. Łodyga się rozgałęzia i za pomocą ssawek wrasta w tkanki rośliny — żywiciela, skąd czerpie pokarmy. Kianianka pozbawiona jest chlorofilu, (poza małymi ilościami w nasionach) jej łodyga i łuseczki mają kolor żółtawy lub czerwony. Kwiaty białe lub czerwone są skupione w okrągławe główki. Kwitnie od czerwca do późnej jesieni. Rozmnaża się za pomocą nasion i na drodze wegetatywnej przez pasożytnicze pędy, tworzące tak zwane gniazda i oplatające rośliny. Pędy te są zdolne do utrzymania się na jednym miejscu bardzo długo, nieraz całymi latami.

Kianianka koniczynowa.

Owoc kianianki jest torebką dwukomorową, otwierającą się za pomocą wieczka. Każda komora zawiera dwa nasiona.

Nasienie ma kształt wypukły, okrągławy lub jajowaty, często kanciasty, nieraz z obu stron lekko spłaszczony. Wierzchołek nasienia jest zwykle okrągły, rzadziej spiczasty, podstawa nasienia — często ukośnie ścięta. Niedojrzałe nasiona mają tylko jedną stronę wypukłą.

Powierzchnia nasienia ma brodaweczki, dzięki czemu jest chropawa.

Wielkość nasienia wynosi przeciętnie: 0,8 — 0,9 mm długości i 0,7 mm szerokości.

Barwa nasienia jest szara, szarzielona, do szarobrunatnej, rzadziej — ciemnobrunatna, zawsze matowa. Niedojrzałe nasiona mają odcień zielony.

Znaczkę jest umieszczony na węższej części nasienia i ma kształt zgrubienia różnej wielkości lub punktu.

Ciężar 1000 ziarn wynosi 0,3 grama. Jedna roślina wydaje przeciętnie 2.500 nasion. Nasiona zachowują siłę kiełkowania w ciągu 8 — 10 lat, a według Malcewa — nawet 12 — 15 lat.

W materiale siewnym występują nieraz nasiona kianianki razem z kwiatostanem.

Nasiona takie są niezupełnie dojrzałe, częściowo jednak mogą kiełkować.

Kianianka koniczynowa występuje w całej Europie, poza tym w Ameryce Północnej i Środkowej Azji. Atakuje wszystkie rośliny koniczynowate, oprócz *Esparety*.

Szkodły wyrządzane przez kianiankę są bardzo duże.

Kianianka zaliczana jest do najszkodliwszych chwastów, gdyż wyniszcza całe plantacje, a rozmnażając się bardzo silnie za pomocą nasion i pędów, opanowuje znaczne przestrzenie zasiewów. Zdolność pędów przetrzymywania, a nasion — zachowania przez długi czas siły kiełkowania, utrudnia walkę z tym groźnym pasożytem.

Szkodliwość kianianki polega również na trudności oczyszczenia z niej materiału siewnego.

Walka z kianianką polega:

- a) na niszczeniu jej w zasiewach,
- b) na absolutnej czystości materiału siewnego.
- a) Kianiankę w miejscach zarażonych okopuje się, przykrywa słomą, zalewa naftą lub benzyną i spala się. Siew w tych miejscach może nastąpić dopiero po 4 — 5 tygodniach, a przy silnym zarażeniu przerywa się w ogóle uprawę motylkowych pastewnych przynajmniej na 5 — 6 lat lub dłużej.

Stosowane jest nieraz opryskiwanie zarażonych miejsc 15% roztworem siarczanu żelaza pod ciśnieniem 5-ciu atmosfer.

Stwierdzenie w plantacji chociażby jednego gniazda z kianianką powoduje zdyskwalifikowanie całej plantacji.

Walka z kianianką w zasiewach jest trudna i uciążliwa. Należy więc przede wszystkim niedopuszczać do zawleczenia kianianki, wysiewając absolutnie czysty materiał siewny.

- b) Materiał siewny powinien mieć gwarancję absolutnej czystości. Obecność kianianki jest niedopuszczalna. Przy kontrolnych badaniach latituda może jednak wynosić do 5-ciu sztuk na 1 kg.

Oczyszczenie nasion koniczyn z nasion kianianki następuje z trudnością, gdyż nasiona te zbliżone są kształtem i wielkością, szczególnie koniczyna biała i szwedzka. Rozpoznanie kianianki może również następczo pewne trudności. Główne cechy odróżniające nasiona kianianki są: Chropawa, matowa powierzchnia, (nasiona motylkowych mają powierzchnię gładką i błyszczącą), szarawy odcień, kształt przeważnie kanciasty z wklęsłościami.

O ile nasiona materiału siewnego są większe od nasion kianianki, oczyszczanie można wykonać za pomocą sit. Istnieją specjalne maszyny do czyszczenia koniczyn.

Natomiast gdy wielkość nasion siewnych jest zbliżona do kianianki, stosuje się metodę elektromagnetyczną; materiał siewny miesza się z żelaznym proszkiem, który przylega tylko do chropowatej powierzchni kianianki. Następnie za pomocą elektromagnesu nasiona te są usuwane. Metoda ta pozwala całkowicie oczyścić materiał siewny z nasion kianianki.

Kianianka koniczynowa zaliczona jest do kianianek „drobnoziarnistych”. W koniczynowatych mogą występować również kianianki „gruboziarniste”, o średn. ponad 1 mm, pochodzenia amerykańskiego, zawleczone do Europy.

Atakują one przeważnie koniczyny i lucerny. Z kilku gatunków tych kianianek wymienimy najważniejsze.

- b. *Cuscuta arvensis* Beyer. ma nasiona owalne lub zaokrąglone na kształt dzióbka.

Wielkość nasion wynosi: 1,7 mm długości i 1,3 mm szerokości.

Barwa nasion jest żółtawa lub brunatna.

Gatunek ten został zawleczony z Ameryki Północnej.

c) *Cuscuta suaveolens* Ser (synonim *Cuscuta racemosa*) ma nasiona podługne, owalne lub kanciaste.

Wielkość wynosi: 1,6 mm długości i 1,4 mm szerokości.

Barwa nasion jest żółtawozielona.

Gatunek ten został zawleczony z Ameryki Południowej.

Ponieważ wielkość kianiek gruboziarnistych jest zbliżona do wielkości nasion koniczyń i lucern, czyszczenie odbywa się przeważnie metodą elektromagnetyczną.

2) a. Zaraza drobnokwiatowa — *Orobanche minor* Sm. jest również pasożytem i, obok kianki, najszkodliwszym chwastem motylkowych pastewnych. Pasożytuje wrastając w korzenie roślin — żywicieli, skąd czerpie pokarmy.

Zaraza drobnokwiatowa.

Nasiona zarazy kielkują zwykle w sąsiedztwie żywiciela. Nitkowaty korzonek wdraża się w tkanki korzeni rośliny i tworzy nabrzmienie. Górna część korzonka marnieje. Z nabrzmienia wyrastają ssawki i dalsze korzenie, jak również część nadziemna pasożyta. Łodygi, żółtawe lub liliowe, są mięsiste, u dołu zgrubiałe, zaopatrzone w łuski. Kwiaty czerwone lub żółte są zebrane w kłoski. Wysokość rośliny wynosi od 10–50 cm. Kwitnie od maja do sierpnia.

Owoc — torebka jednokomorowa.

Nasiona, bardzo drobne, mają kształt jajowaty, lub prawie maczugowaty, przechodzący na drugim końcu w krótkie zaostrenie.

Powierzchnia nasion jest drobnoziarnista.

Wielkość nasion wynosi: 0,3 mm długości i 0,15 mm szerokości.

Barwa nasion jest czarnobrunatna.

Rozmnożenie następuje wyłącznie z nasion.

Jedna roślina wytwarza kilkadziesiąt do stu tysięcy nasion.

Zaraza drobnokwiatowa występuje w środkowej i południowej Europie.

Pasożytuje przeważnie na koniczyńach i seradeli.

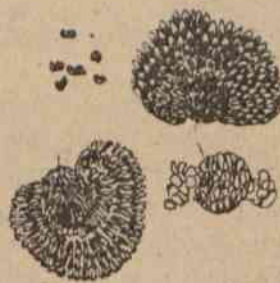
Szkodę wyrządzoną przez zarazę są bardzo duże, wyniszcza ona bowiem całe zasiewy. Drobne jak pył nasiona są roznoszone przez wiatr i zarażają łatwo pola. Ogromna ilość wytwarzanych przez pasożyty nasion powoduje masowe zarażanie zasiewów.

Walka z tym pasożytem w zasiewach nie jest łatwa, polega głównie na wykopywaniu zarażonych roślin przed kwitnieniem zarazy. Przede wszystkim jednak należy wysiewać absolutnie czysty, gwarantowany materiał siewny. Dla zarazy obowiązują te same przepisy, co dla kianki, całkowita nieobecność nasion zarazy w materiale siewnym.

Wobec dużej różnicy pomiędzy wielkością nasion koniczyń a nasionami pasożyta, oczyszczenie materiału siewnego wykonuje się za pomocą sit.

b. *Orobanche lutea* Baumg (*Orobanche rubens* Wall) występuje w lucernach i nostrzyku. Zwalczanie — jak wyżej.

Lepnica dwudzielna — *Silene dichotoma* Ehrh jest chwastem 1-o rocznym lub 2-u letnim. Wysokość rośliny wynosi 35–85 cm. Łodyga jest gruba, owłosiona i rozgałęziona. Liście lancetowate są również owłosione. Kwiaty białe tworzą wierzchołkę. Kwitnie od czerwca do września.

Lepnica dwudzielna.

Owocem lepnicy jest torebka trójkomorowa. Nasiona mają kształt nerkowaty, z boku nieco spłaszczony. Strona grzbietowa jest prosta, strona brzuszna — wypukła z wklęsłościami.

Powierzchnia jest szorstka, opatrzona koncentrycznymi rzędami, ostrych garbików w ilości 15–16, schodzących się pośrodku nasienia, koło znaczka.

Wielkość nasienia wynosi, 1,5 mm długości i 1,1 mm szerokości.

Barwa nasion jest matowo szara, jakby posypane mąką.

Korzonek zaznacza się w postaci brodawki.

Ciężar 1000 ziarn wynosi około 1 gr. Jedna roślina wytwarza przeciętnie 1100 nasion.

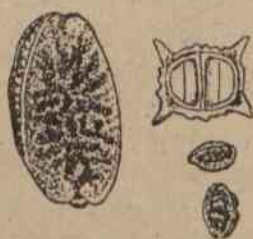
Chwast ten występuje przede wszystkim w Europie południowo-wschodniej i południowej, skąd został zawleczony do Europy środkowej i północnej. Atakuje najsilniej zasiewy esparcety, pozatym występuje również w koniczynach.

Szkody wyrządzane przez lepniceę polegają na tym, że chwast ten silnie zagłusza rośliny, grube, owłosione łodygi obniżają znacznie wartość siana. Nasiona lepnicy mają dużą siłę kiełkowania i łatwo kiełkują.

Walka z lepniceę polega na wysiewaniu czystego materiału siewnego. Dopuszczalne zanieczyszczenie w esparcecie wynosi do 10 szt. na 1 kg.

Oczyszczanie strączków esparcety z nasion lepnicy jest utrudnione ze względu na zazębienie się chropawych powierzchni. Przy oczyszczaniu nasion koniczyny można stosować metodę elektromagnetyczną, jak przy kianie.

4. *Krwiściąg mniejszy* — *Sanguisorba minor Scop.* zwany błędnie z niemieckiego Pimpinellą — Bibernellą (według Witmacka).

Krwiściąg mniejszy.

Jest to chwast o 30–50 cm wysokości. Liście ma jajowato-kuliste, kwiaty bez korony ze-

brane w kuliste główki, mają barwę początkowo zieloną, potem czerwonawą. Kwitnie od czerwca do sierpnia.

Owocem jest orzeszek dwu-nasienny.

Nasienie niewłaściwe jest owocem, a więc orzeszkiem, kształtu jajowatego z 4-ma równymi lub falisto zębatymi kantami bez skrzydełek.

Powierzchnia jest faldzisto-siateczkowata lub guzowata.

Wielkość nasienia wynosi, 3,5 mm długości i 2,0 mm szerokości.

Barwa nasienia jest szara lub szarżółta.

Chwast ten występuje w środkowej Europie, zanieczyszcza zasiewy esparcety.

Szkody wyrządzane przez krwiściąg polegają na silnym zagłuszaniu esparcety i na obniżaniu wartości siana.

Walka sprowadza się do wysiewania czystego materiału siewnego. Dopuszczalne zanieczyszczenie wynosi do 10-ciu szt. na 1 kg esparcety.

Oczyszczanie strączków esparcety z nasion krwiściągu jest utrudnione ze względu na zbliżoną wielkość i na wzajemne zazębienie się chropawych powierzchni.

Opis powyżej podanych gatunków bardzo szkodliwych chwastów w roślinach motylkowych pastewnych wskazuje wyraźnie na to, jak wielkie znaczenie ma przy zwalczaniu chwastów czysty materiał siewny.

W obrocie towarowym należy z tego względu zwrócić szczególną uwagę na czystość materiału siewnego.

U W A G I

do regulaminu pobierania prób i orzeczenia rzeczoznawców dla obrotu ziemniakami

Dla obrotu ziemniakami ma zasadnicze zastosowanie regulamin pobierania prób, ustalony przez Giełdę Zbożowo-Towarową.

Próbobranie wzgl. wydawanie orzeczenia przy dostawach ziemniaczanych nastąpić winno jedynie przy pełnym świetle dziennym.

Przy dostawach towaru zsysem, który znajduje się w wagonie lub w barce, należy pobrać z 10-ciu różnych miejsc z głębokości 30 – 40 cm kilku kilowe próby i próby te dobrze zmieszać. Ogólna próba powinna wynosić możliwie 50 kg, co najmniej zaś 25 kg. Wagę próby należy dokładnie stwierdzić na egalizowanej niezawodnej

wadze. Jeżeli towar znajduje się już w magazynie, należy w ten sam sposób postąpić. Przy towarze workowanym należy pobrać próby z co najmniej 5% całej ilości worków. Jeżeli przy próbobraniu okażą się różne rzucające się w oczy odchylenia w jakości towaru, należy z każdej partii odpowiednią ilość worków wysypać i sporządzić, po dokładnym, zmieszaniu, jedną ogólną próbę przeciętną. Przy ładunkach zbiorowych zsysem należy pobierać próby z każdej partii, jeżeli różnica jakości poszczególnych partii jest widoczna i dokonać badania.

Po pobraniu próby ogólnej o wadze 25 wzgl. 50 kg, próbobiorca winien wszystkie kłęby przekroić w celu stwierdzenia czy towar odpowiada obowiązującym warunkom handlowym wzgl. umowie.

* Wielkość (średnicę) kłębow należy stwierdzić za pomocą przewidzianej miary ziemniaczanej.

Jeżeli przy dostawach sadzeniałów zachodzą zastrzeżenia co do umówionej czystości odmiany ziemniaków, próbobiorca winien pobrać w obecności zleceniodawcy przeciętną próbę 5 kg i zapieczętować ją do dyspozycji zleceniodawcy. Próba ta powinna być bezzwłocznie wysłana do do najbliższego Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego celem stwierdzenia tożsamości odmianowej.

Przy ukrytych wadach próbobiorca wzgl. rzeczoznawca winien zaznaczyć w protokole, dlaczego zachodzi takie określenie wad. Zwraca się uwagę na to, że jako ukryte wady mogą być określone tylko takie, których nie dało się przy prawidłowym wyżej opisanym próbobraniu zauważyć. Należy wziąć pod uwagę, że towar przez stałe poruszanie podczas transportu zwykle po nadejściu na miejsce przeznaczenia ma znacznie korzystniejszy wygląd górnej warstwy ziemniaków od warstwy dolnej. Wady, które można stwierdzić przez przekrojenie kłębow, są natomiast dostrzegalne i nie zalicza się ich do wad ukrytych. Przy stwierdzeniu ukrytych wad zachodzi konieczność pobrania 2-ch oddzielnych prób, a mianowicie z górnej i dolnej warstwy ładunku. Stwierdzenie jakości następuje wówczas oddzielnie na podstawie tychże 2-ch przeciętnych prób.

Po stwierdzeniu rąka ziemniaczanego próbokole zaznaczyć, jakie ogólne wrażenie przedstawia dany ładunek ziemniaków, (staranność załadunku, czystość, należyte zabezpieczenie przed deszczem wzgl. mrozem itp.). Należy również zaznaczyć w protokole, czy luki wagonu były otwarte, zamknięte lub uchylone.

Przy stwierdzeniu rąka ziemniaczanego próbobiorca obowiązany jest bezzwłocznie zawiadomić najbliższą Stację Ochrony Roślin.

Protokół należy sporządzić wyraźnie cenniej w dwóch egzemplarzach, pozostawiając jeden opis w swoich aktach. W protokole należy podać wszystkie stwierdzone wady z określeniem ich procentu w stosunku do całej partii. Stwierdzenie mniejwartyści towaru nastąpić winno tyl-

ko odnośnie wad, wykniętych przez odbiorcę wzgl. zleceniodawcę.

STWIERDZENIE JAKOŚCI OKREŚLENIE WAD.

I. Ziemniaki jadalne:

Normy jakościowe: zatwierdzone przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu w dniu 11. 8. 48 r. — L. dz. AR II — 56 — I — (patrz „Wiadomości Giełdowe Rok I Nr 2”).

W a d y: 1) nadmierne zanieczyszczenie mineralne i organiczne (ziemia itp.), 2) nadmierne odchylenie wielkościowe (średnicy), 3) nadmierna zawartość ziemniaków chorych i zgniłych, zmarzniętych, uszkodzonych, niedojrzałych, przerośniętych (lalkowatych) i zielonych.

U w a g a: Do chorych zalicza się kłęby, wykazujące parch zwykły i prószysty, ospowatość, plamistość żelazistą, kłęby głęboko czarnoplamiste, poza tym kłęby dotknięte zarazą ziemniaczaną (*Phytophora*), suchą lub moką zgnilizną, wreszcie rakiem ziemniaczanym. Do uszkodzonych ziemniaków zalicza się kłęby mechanicznie uszkodzone i robaczywe. Lekkie uszkodzenia kłębow nie umniejsza wartości towaru, jeżeli wady te mogą być bez większego ubytku przy obieraniu kłębow usunięte. Również lekki i płytki parch nie może być powodem do kwestionowania, jeżeli wady te nie wpływają zbyt ujemnie na ogólny wygląd towaru. Do dalszych wad zalicza się również domieszkę kłębow (ponad 3%) obcych odmian o odmiennym zabarwieniu skórki i miąższu, poza tym większą obsadę ziemniaków przerośniętych (lalkowatych), niedojrzałych i zielonych.

II. Ziemniaki przemysłowe:

Normy jakościowe: zatwierdzone przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu w dniu 11.8.48 r. — L. dz. AR/II — 56 — I — (patrz: „Wiadomości Giełdowe Rok I Nr 2.”).

W a d y: 1) nadmierne zanieczyszczenie mineralne i organiczne, 2) nadmierna obsada zgniłych, 3) zawartość skrobi poniżej ustalonego standardu giełdowego. Zawartość skrobi winna być ustalona na wadze Reimana, po uprzednim odrzuceniu zanieczyszczenia.

III. Ziemniaki pastewne:

Normy jakościowe: zatwierdzone przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu w dniu 11.8.48 r.

L. dz. AR/II / 56 — 1 (patrz: „Wiadomości Giełdowe Rok I Nr 2“).

W a d y: 1) nadmierne zanieczyszczenie mineralne i organiczne, 2) nadmierna obsada zgniłych, 3) kłęby dotknięte zarazą ziemniaczaną (*Phytophthora*), silną mokrą zgnilizną, oraz rakiem ziemniaczanym.

IV. Sadzenia niekwalifikowane:

Normy jakościowe: zatwierdzone przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu w dniu 11.8.48 r. L. dz. AR/II — 56 — 1 — (patrz: „Wiadomości Giełdowe Rok I Nr 2“).

W a d y: 1) nadmierne zanieczyszczenie mineralne i organiczne, 2) nadmierne odchylenie wielkościowe (średnicy), 3) obecność obcych odmian ponad 3%, 4) nadmierna obsada kłę-

bów chorych, zgniłych, niedojrzałych, zaparzonych i przerośniętych.

U w a g a: Przy dostawach sadzeniaków obsada kłębów lekkoplamistych lekko uszkodzonych mechanicznie i przez szkodniki, parch zwykły i lekki parch prószysty, kłęby zielone, oraz kłęby ospowate nie umniejszają wartości towaru.

Przy obliczeniu ogólnej mniejwartyści ładunku wzgl. partii należy osobno potrącić nadmierne zanieczyszczenie mineralne i organiczne (ziemia, słoma itp.) od wagi ładunku. Dalszą mniejwartość oblicza się od ilości towaru po uwzględnieniu umniejszonej wagi z tytułu nadmiernego zanieczyszczenia.

Florian Marchlewski

Zmiany w podatku gruntowym

W dniu 19 lutego br. Sejm uchwalił ustawę, wprowadzającą szereg zmian do obowiązującego dotychczas dekretu z dnia 20-go marca 1946 r. o podatkach komunalnych, do których, jak wiadomo, zaliczony jest, obracany w przeważającej części na potrzeby samorządów wiejskich, podatek gruntowy. Ze względu na zasadniczy charakter tych zmian, m. in. konsekwentnie idących w kierunku nadania podatku gruntowemu wyrażnie klasowego charakteru, zgodnego z zasadami sprawiedliwości społecznej, należy uważać za rzecz pożyteczną obszerniejsze ich omówienie.

W art. 4, który uległ przeredagowaniu, ustawa bardziej dokładnie, niż to miało miejsce dotychczas, precyzuje pojęcie, podlegającego podatkowaniu, gospodarstwa rolnego. Za takie uważa się obszar gruntów, które są objęte wspólną gospodarką i położone w jednej gminie, a należą bądź do jednej osoby fizycznej lub prawnej, bądź do małżonków sądowo nierozłączonych i ich dzieci, prowadzących wspólne gospodarstwo domowe, albo stanowią współwłasność dwóch lub więcej osób fizycznych lub prawnych. Intencją ustawodawcy było niezawodnie przeciwdziałanie dokonywanym przez niesumien-nych płatników sztucznym podziałom ziemi.

Należy dodać, co przewiduje jeden z dalszych przepisów, że jeżeli podatnik posiada gospodarstwa rolne, położone w dwóch lub więcej gminach jednego powiatu, podatek oblicza się według stopy procentowej, przypadającej od połą-

czonych podstaw opodatkowania, ustalonych dla tych gospodarstw.

Duże znaczenie posiada przewidziana w ustępie 11 art. 7 ulga dla rolników, prowadzących uprawy specjalne na zasadzie umów plantacyjnych (kontraktacji) dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych, samorządowych i spółdzielczych. Polega ona na niedoliczaniu do podstawy opodatkowania różnicy między przychodem faktycznym z działów specjalnych, a przychodem obliczonym z tych działów na podstawie przeciętnych norm przychodowości z gruntów uprawnych. W ustawie wymieniono, że chodzi w tym wypadku o uprawy roślin przemysłowych, okopowych (buraków, cykorii, ziemniaków przemysłowych) oleistych (rzepaku, rzepiku, maku), włóknistych (lnu i konopi), chmielu, nasiennictwa. Jest to poparcie Rządu udzielone tak koniecznemu w naszych warunkach rozwojowi gospodarki planowej w rolnictwie, dzięki której będziemy w możności wzmocnić wydatnie produkcję roślinną, specjalną w rozmiarach wystarczających na zaspokojenie przynajmniej potrzeb krajowych.

Akeji dalszego zagospodarowania odłogów służą punkty 15 i 16 dodane w art. 9. Głoszą one, że odłogi są zwolnione od podatków co najmniej w ciągu okresu dwuletniego po ich obsianiu. Jeśli chodzi o grunty niezagospodarowane, a objęte przez majątki państwowe, względnie osadników bezrolnych, małorolnych czy średnio-

rolnych, to są one zwolnione od podatku na okres roku podatkowego, — jeśli objęcie ich nastąpiło po dniu 1-ym kwietnia. Natomiast jeśli zostały one objęte przed 1-ym kwietnia — to posiadacz ich wolny jest od płacenia pierwszej raty podatku, drugą zaś płaci jedynie w połowie wymiaru. W drugim roku podatek jest obniżony w stosunku do normalnego wymiaru o 25%.

Zasadniczą zmianę przynosi art. 10 w postaci wydatnego zwiększenia progresji podatkowej, polegającego na obniżeniu podstawy opodatkowania dla małych i średniorolnych gospodarstw. I tak dla gospodarstw o rocznej przychodowości do 10 q żyta podatek będzie wynosił 2% od rocznej podstawy opodatkowania zamiast dotychczasowych 3%. Podobnie dla gospodarstw o rocznej przychodowości:

ponad 10 do 20 q	— 3% zamiast 5%
„ 20 do 30 q	— 4% „ 5%
„ 30 do 40 q	— 5% „ 8%
„ 40 do 50 q	— 6% „ 10%
„ 50 do 60 q	— 8% „ 12%
„ 60 do 80 q	— 10% „ 12%
„ 80 do 100 q	— 12% bez zmian
„ 100 do 130 q	— 12% zamiast 14%
„ 130 do 150 q	— 15% bez zmian
„ 150 do 180 q	— 16% bez zmian
„ 180 do 250 q	— 17% bez zmian
ponad 250 q	— 18% bez zmian

Co się tyczy spółdzielni produkcyjnych i parcelacyjno-osadniczych — to ustawa przewiduje, że podatek obliczany będzie zgodnie ze stawkami, odpowiadającymi przeciętnemu opodatkowaniu gospodarstw rolnych, wchodzących w skład tych spółdzielni w roku poprzedzającym rok ich wstąpienia do spółdzielni. Wymiar podatku nie może jednak przekroczyć w żadnym wypadku 8% podstawy opodatkowania.

Podatek dla gospodarstw rolnych użytkowanych przez Lasy Państwowe wynosić będzie 5% podstawy opodatkowania.

Ustawa utrzymuje w mocy zwolnienie od podatku gruntów, należących do prawnie uznanych wyznań religijnych i ich instytucji, jeżeli dochody z nich przeznaczone są wyłącznie na cele kultu religijnego, przewidując wydanie w tej mierze szczegółowych przepisów przez Ministra Administracji Publicznej.

Dalej zwalnia ona od opodatkowania grunty użytkowane przez publiczne szkoły podstawowe oraz internaty, sierocińce, zakłady wychowawcze i opiekuńcze, określając wyraźnie, że chodzi tu

o zakłady utrzymywane z funduszy Państwa lub związku samorządu terytorialnego. Natomiast podlegające państwowemu nadzorowi i kontroli, a działające na podstawie przepisów o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych, zakłady wychowawcze, opiekuńcze i sierocińce, utrzymywane przez stowarzyszenia i związki oraz instytucje i zakłady, opłacają podatek w wysokości 8% od podstawy opodatkowania.

W art. 11 przewidziano udzielanie ulg rodzinnych, wynoszących 25% dla rolników, mających na utrzymaniu więcej niż czworo dzieci, a 50% więcej niż sześćoro, jeśli podstawa opodatkowania posiadanych przez nich gospodarstw rolnych nie przekracza 100 q żyta. Dotychczas obowiązywała granica 70 q.

Art. 12 uzupełniono w ten sposób, że dano władzom wymiarowym możliwość udzielania zniżek gospodarstwom rolnym, które doznały szkód w okresie wojny, względnie gospodarstwom powstałym z reformy rolnej lub osadnictwa, a niedostatecznie zagospodarowanym do roku 1950, zamiast, jak przewidywał dekret, do 1948.

Artykuł 13 utrzymuje płatność podatku w dwóch ratach do dnia 1 kwietnia i 1 listopada każdego roku, udzielając Ministrowi Administracji Publicznej możliwość wprowadzenia w drodze rozporządzenia obowiązku wpłacania zaliczek dla wszystkich lub niektórych grup płatników. W roku bieżącym zaliczka wyniosła 60% zeszłorocznego wymiaru z terminem płatności do dnia 15-go marca.

Z innych uprawnień Ministra Administracji Publicznej, wprowadzanych w życie w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych, wymienić należy, możliwość obniżania w drodze rozporządzeń podatku w granicach do 50% w poszczególnych latach podatkowych dla wszystkich lub niektórych grup płatników w całym Państwie, lub na niektórych jego obszarach, (wykorzystaniem tego uprawnienia były tegoroczne ulgi podatkowe, przyznane rolnikom-hodowcom w granicach od 7% do 5% zależnie od wielkości gospodarstwa i ilości dostarczonego żywca), możliwość zawieszania, jak to miało miejsce obecnie w stosunku do gospodarstw hodowlanych, przepisów dotyczących zwiększonego opodatkowania działów specjalnych; zwalniania od podatku, lub określania go w wysokości 8% dla oddanych do bezpłatnego użytkowania odłogów i innych użytków rolnych niezagospodarowanych, względnie pozostających w

administracji samorządu terytorialnego na okres nie dłuższy, niż trzy lata.

Należy wreszcie wspomnieć o art. 14, w którym stwierdzono, że podatnicy podatku gruntowego nie opłacają podatku dochodowego, jeśli nie mają innych źródeł przychodów, względnie jeśli suma tych przychodów na podstawie odpowiednich przepisów nie podlega opodatkowaniu. Natomiast przychody z wydzierżawienia gospodarstwa rolnego lub jego części, podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

Ustawa reguluje wreszcie opodatkowanie gruntów zalesionych.

Wymienione wyżej zmiany czynią niezawodnie wymiar podatku bardziej elastycznym, dają możliwość regulowania go zależnie od potrzeb, Państwa pragnącego ze względów zrozumiałych, zachować wpływ na zgodny z interesami gospodarki narodowej rozwój produkcji rolnej, nie tracąc z oczów troski i poprawienie losu małego i średniorolnych chłopów, którym, jak już wspomnieliśmy ustawa przynosi znaczne ulgi. S.

Normy jakościowe

dla nasion traw na okres gospodarczy zatwierdzone przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego
pismem z dnia 1.III. 1949 r. za L. dz. AR I - 74

Do obrotu giełdowego dopuszcza się następujące nasiona traw:

Beckmania robaczkowata,
Grzebienica pospolita,
Kostrzewa trzcinowata,
Kostrzewa łąkowa,
Kostrzewa czerwona rozłogowa,
Kostrzewa czerwona krzaczasta,
Kostrzewa owcza,
Trawa kupkowa (kupkówka),
Wyczyniec łąkowy (lisi ogon),
Mietlica biała rozłogowa,
Mozga trzcinowata,
Owiesik złocisty,
Rajgras angielski,
Rajgras włoski,
Rajgras westerwoldzki,
Rajgras francuski,
Stokłosa bezostna,
Tymotka (brzanka łąkowa),
Wyklina (wiechlina) łąkowa,
Wyklina (wiechlina) błotna,
Wyklina (wiechlina) szorstka.

Obrót wymienionymi nasionami winien odbywać się wyłącznie na podstawie atestu Stacji Oceny Nasion względnie Laboratorium Analitycznego Giełdy Zbożowo-Towarowej w workach nowych, nieuszkodzonych i podwójnie szytych (torby papierowe są niedopuszczalne).

Worek winien być zaszyty i zaplombowany oraz zaopatrzony w etykietę wewnętrzną i zewnętrzną Stacji Oceny Nasion, względnie Laboratorium Analitycznego Giełdy Zbożowo-Towarowej.

Niezależnie od etykiet, worek winien być zaopatrzony w nalepkę, treść której winna być identyczna z treścią etykiet i winna zawierać:

- a) firmę hodowcy, względnie sprzedawcy,
- b) nazwę gatunkową nasion i markę hodowcy,
- c) rok zbioru,
- d) wynik badania Stacji Oceny Nasion, wzgl. Laboratorium Analitycznego Giełdy Zbożowo-Towarowej oraz
- e) numer kontrolny Stacji wzgl. Laboratorium.

Cena nasion rozumie się brutto za netto. Obrót nasionami odbywa się w workach o pojemności do 25 kg.

Dostawy po 1 października uważa się za dostawy z nowego zbioru.

Dostawa nasion nie z ostatniego zbioru może nastąpić tylko wtedy, gdy to wyraźnie zastrzeżone w umowie.

Nasiona o jakości niższej od podanych niżej norm, kupujący obowiązany jest przyjąć, jeżeli ustalona mniejwartość nie przekracza 6%.

Wysokość mniejwartości dla nasion o jakości niższej od podanych niżej norm ustala właściwa Komisja Rzeczoznawców Giełdy Zbożowo-Towarowej.

Orzeczenie Komisji Rzeczoznawców musi opierać się wyłącznie na analizie laboratoryjnej — Laboratoriów Analitycznych Giełd Zbożowo-Towarowych lub Stacji Oceny Nasion.

Na okres gospodarczy 1948/49 ustala się dwa standardy dla nasion traw: I-szy i II-gi.

Normy jakościowe dla I-go Standardu

Nazwa nasion	czyst. w % %	siła kietkow. w % %	zanieczyszczenie w szt. na 1 kg.		
			obce uprawne	chwasty szkodliwe	chwasty mniej szkodl.
Beckmania robaczkowa	95	80	8350	3300	1650
Grzebenica posp.	97	85	10000	4000	2000
Kostrzewa trzcinowata	93	82	2375	950	475
Kostrzewa łąkowa	95	87	2550	1000	500
Kostrzewa czerw. rozłog.	92	85	5250	2100	1050
Kostrzewa czerw. krzacz.	92	85	5550	2200	1100
Kostrzewa owcza	90	82	7150	2850	1425
Trawa kupkowa (kupkówka)	90	85	5875	2350	1175
Wyczyniec łąkowy (lisi ogon)	78	65	4750	1000	500
Mietlica biała rozłog.	92	90	125000	25000	12500
Mozga trzcinowata	95	75	7700	3050	1525
Owsiak złocisty	75	70	76925	15385	7690
Rajgras angielski	97	87	2500	1000	500
Rajgras włoski	97	87	2500	1000	500
Rajgras westerwoldzki	97	87	2275	900	450
Rajgras francuski	90	80	1250	500	250
Stokłosa bezostna	90	85	1250	500	250
Tymotka (brzanka łąk.) ¹	97	87	9100	3600	1800
Wyklina (wiechlina) łąkowa	92	80	18175	7250	3625
Wyklina (wiechlina) błotna	92	80	27775	11100	5550
Wyklina (wiechlina) szorstka	92	80	27775	11100	5550

- U w a g i :
- a) przy tymotce (brzance łąkowej)
 - 1 ilość ziarn wyłuskanych nie może przekraczać 20%.
 - b) Tymotka (brzanka łąkowa) jako materiał siewny rozumie się „absolutnie bez kianianki”.
 - c) Rajgras angielski, włoski i westerwoldzki jako materiał siewny rozumie się „absolutnie bez kianianki”.

- d) nasiona wykliny (wiechlina) łąkowej, szorstkiej i błotnej — winny mieć włoski otarte.
- e) za obce uprawne rozumie się wyłącznie nasiona innych traw wzgl. koniczyn.

Wilgotność: dla nasion traw I standardu ustala się na 14%.

Normy jakościowe dla nasion II-go standardu

Nazwa nasion	czyst. w % %	siła kietkow. w % %	ogólne zaniecz. w % %	w tym zanieczyszczenie nasion w % %	
				zaniecz.	w tym nasion chwastów i zarodników w % %
Beckmania robaczk.	85	60	10	3	1
Grzebenica posp.	87	60	15	5	2
Kostrzewa trzcin.	85	70	15	5	2
Kostrzewa łąkowa	85	75	15	5	2
Kostrzewa czerwona rozłogowa	85	65	10	5	3
Kostrzewa czerw. krzacz.	85	65	15	5	3
Kostrzewa owcza	80	65	13	5	3
Trawa kupkowa (kupkówka)	80	75	15	8	3
Wyczyniec łąkowy (lisi ogon)	65	55	15	5	2
Mietlica biała rozłog.	80	80	15	8	3

Nazwa nasion	czyst. w % %	siła kiełkow. w % %	ogólne zaniecz. w % %	w tym zanie- czyszczenie nasion w % %	w tym nasion chwastów i zarodników w % %
Mozga trzcinowata	90	65	15	8	3
Owsik złocisty	65	60	20	8	3
Rajgras angielski	85	80	20	8	3
Rajgras włoski	85	80	20	5	3
Rajgras westerwoldzki	85	80	35	15	3
Rajgras francuski	80	70	20	10	3
Stokłosa bezostna	80	75	35	15	3
Tymotka (brzanka łąkowa)	90	75	20	10	3
Wyklina (wiechlina) łąkowa	80	60	20	10	3
Wyklina (wiechlina) błotna	80	60	20	10	3
Wyklina (wiechlina) szorstka	80	70	20	10	3

Wilgotność: dla nasion traw II-go standardu ustala się na 14%.

- U w a g i:
- a) przy tymotce (brzance łąkowej) ilość ziarn wyluskanych nie może przekraczać 20%,
 - b) tymotka (brzanka łąkowa) jako materiał siewny rozumie się „absolutnie bez kianki”,
 - c) Rajgras angielski, włoski i westerwoldzki jako materiał siew-

ny rozumie się „absolutnie bez kianki”,

- d) za obce uprawne rozumie się wyłącznie nasiona innych traw względnie koniczyn,
- e) Do zarodników zalicza się przetrwalniki sporyszu, oraz ziarna wypełnione zarodnikami śnieci cuchnącej (*Tilletia spaeies*) — w rajgrasie angielskim.

O różnych sposobach czyszczenia ziarna w magazynach zbożowych

Jednym z zasadniczych warunków racjonalnego przechowywania zboża jest usunięcie z niego różnych domieszek. Mamy tu na myśli przede wszystkim nasiona obcych roślin, które nie tylko obniżają wartość mąki, ale często bywają szkodliwe dla zdrowia, a nawet trujące. Do takich bardzo szkodliwych domieszek należy np. sporysz, będący odmianą grzybka pasożytniczego, który wytwarza tak zwane zarodniki w postaci drobnego proszku. Zarodniki te dostają się przeniesione wiatrem na żyto kwitnące, na którym kiełkują i rozwijają się, niszcząc je, tak że z kłosa pozostaje tylko fioletowo - czarny sporysz. Wypadnie nadmienić, że sporysz zawiera dość silną truciznę i dlatego musi być usunięty z ziarna chlebowego, zdarzało się bowiem dawniej, gdy nie czyściło się zboża tak dokładnie, jak obecnie, że całe wsie chorowały z powodu zatrucia mąką zanieczyszczoną sporyszem.

Drugą trującą domieszką jest kąkol, którego nasiona nadają mące nieprzyjemny smak. Istnieją poza tym różne obce nasiona mniej lub więcej szkodliwe dla zdrowia, których obecność w zbożu sprzyja wytwarzaniu wilgoci oraz innych ujemnych dla racjonalnego przechowywania ziarna warunków. Prócz tych nasion muszą być z masy ziarna usunięte różne uszkodzone ziarna i odpadki, utrudniające jego przewietrzanie, jak również grudki ziemi, które zazwyczaj zawierają duże ilości bakterii oraz pasorzytniczych grzybków, niszczących ziarno. Z powodu drobnych rozmiarów usunięcie tych zanieczyszczeń jest nieraz połączonych z dużymi trudnościami, ale jest ono warunkiem koniecznym otrzymania dobrej mąki oraz zabezpieczenia ziarna przed zepsuciem.

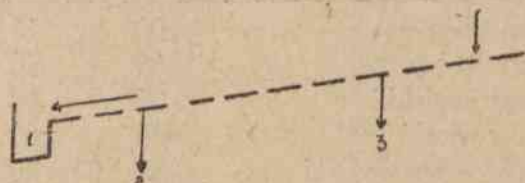
Różnorodność domieszek w masach przechowywanego ziarna wymaga dla ich usunięcia zastosowania różnych sposobów i urządzeń, uwzględniających różnice w wadze gatunkowej, roz-

miarach i kształcie zarówno ziarna, jak i wszelkich zanieczyszczeń. Najbardziej rozpowszechnionym jest sposób sortowania ziarna według rozmiarów, przy czym jako grubość ziarna przyjmuje się rozmiar najmniejszy, szerokość średnia, a długość największą. W tym przypadku długość służy do oczyszczania ziarna od postronnych domieszek i podział ten jest dokonywany w trierach, gdzie od ziarna oddziela się obce nasiona, grudki ziemi, kamyki i piasek. Szerokość natomiast wykorzystuje się dla wydzielenia obcych domieszek za pomocą sita, jak np. słomy, piasku, ziemi itp. Wreszcie grubość ziarna służy za podstawę przy oczyszczaniu uziarna i sortowaniu ziarna.

Oczyszczenie i sortowanie według wagi gatunkowej znajduje w praktyce na ogół mało zastosowania. Teoretycznie jest to możliwe przy pomocy różnych roztworów, w których lekkie ziarna wypływają na wierzch, a ciężkie opadają na dno. Sposób ten stosuje się między innymi w Stanach Zjednoczonych przez firmę „Warren”, która posiada urządzenia techniczne do sortowania różnych nasion. Do oczyszczenia ziarna ze sporyszu używa się według metody Kurczyńskiego roztworu soli kuchennej w relacji 4 do 5 kg na wiadro wody. Do roztworu tego zanurza się sito, na którym rozsypane jest ziarno warstwą grubości 30 do 50 mm. Ziarno się miesza, usuwając jednocześnie wypływający sporysz ręcznie. Po oczyszczeniu w ten sposób ziarna przemywa się go i suszy.

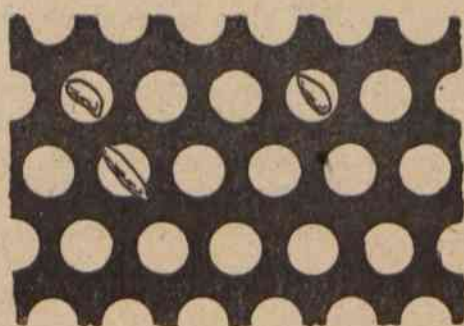
Ze wszystkich maszyn służących do oczyszczania ziarna najczęściej się używa sita. Sita płaskie dzielą się na dwa rodzaje, a mianowicie na wejściowe i przelotowe. Mogą one być rozmieszczone równoległe i wówczas ziarno idzie początkowo na sito z największymi otworami, skąd przechodzi na sito z drobniejszymi otworami. Może być również i odwrotnie, gdy ziarno idzie na sito z drob-

nyimi otworami, po czym przechodzi na sito z większymi otworami. Jeśli chodzi o otwory, to mogą one być najróżnorodniejsze, a

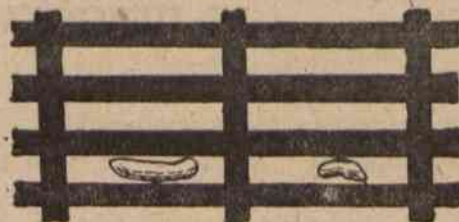

Rys. 3. Kolejne rozmieszczenie sit

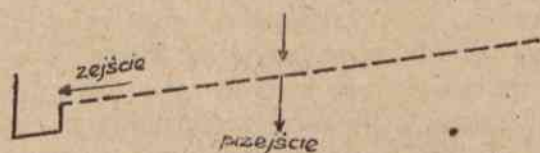
mianowicie: kwadratowe, okrągłe, owalne, prostokątne itp. Najczęściej jednak stosuje się okrągłe i podłużne otwory, w których oczyszcza się ziarno według szerokości i grubości, może się bowiem przez nie przedostać tylko taka cząstka zanieczyszczenia, których szerokość jest mniejsza od średnicy otworu.

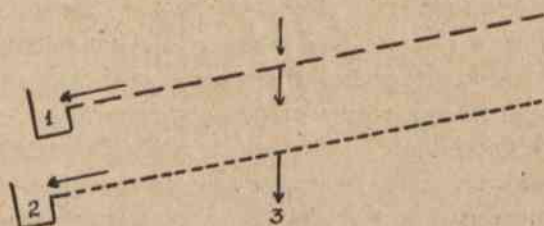
Rys. 4. Przeście przez okrągłe sita

Rys. 5. Przeście przez sita podłużne

Rys. 1. Płaskie sita

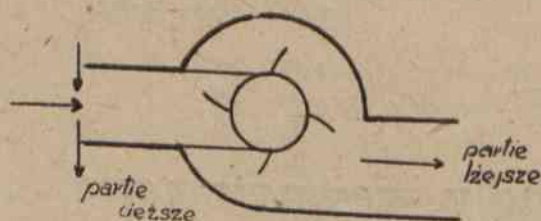
Rys. 2. Sita równoległe rozmieszczone

Na sitach z podłużnymi otworami odbywa się natomiast sortowanie według grubości. Przez te otwory może się przedostawać ziarno oraz domieszki, których grubość jest mniejsza od szerokości otworu. Mogą one przejść w różnych pozycjach, jednak pod warunkiem, że grubość ich jest mniejsza od średnicy otworu, jak to widać na zamieszczonym obok rysunku.

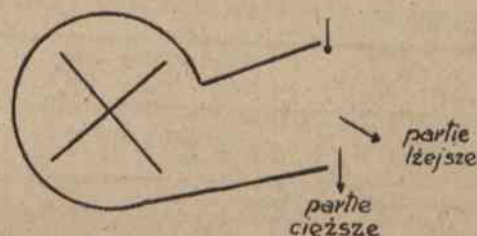
Do oczyszczania ziarna za pomocą powietrza służą wentylatory. Dzielą się one na wentylatory ssące, to jest aspiratory, które wyciągają z ziarna pył oraz wentylatory tłoczące powietrze. Zśród maszyn czyszczących i sortujących ziarno

według rozmiaru wymienić należy przede wszystkim triery. Bywają one zasadniczo dwóch typów, a mianowicie: młynarskie z komórkami o jednokowej średnicy oraz triery z dwiema przegrodkami w cylindrze, służące do wydzielania z masy ziarna domieszek dłuższych lub krótszych od zasadniczego ziarna.

Grupa ta może być jeszcze podzielona na dwie sekcje: a) triery z rozdziałem ziarna na dwie części według długości. Te triery mają dwie przegrody o różnych średnicach komórek. Nazy-

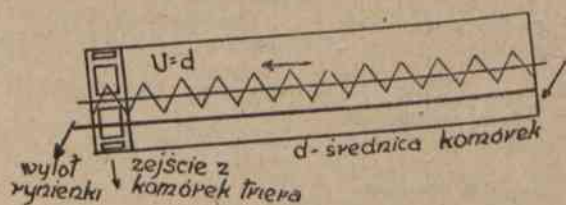
Rys. 6. Wentylatory ssące

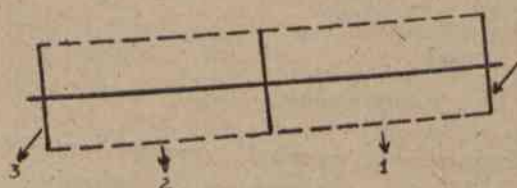
Rys. 7. Wentylatory tłoczące

wają się one uniwersalnymi i służą do oczyszczania pszenicy, żyta, owsa i jęczmienia, b) triery z rozdziałem ziarna i domieszek na trzy części według ich długości.

Wobec tego, że np. dla oczyszczenia owsa potrzebne są grube komórki, a dla pszenicy grube i drobne, triery są wyrabiane z wymiennymi cylin-

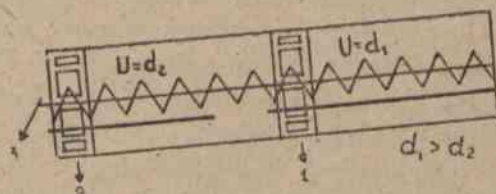

Rys. 8. Trier typu młyńskiego

Rys. 9. Sita cylindryczne

drami. Należyte oczyszczanie mas ziarna może się odbywać oczywiście wtedy, gdy nie tylko się

Rys. 10. Trier z rozdziałem ziarna na trzy części według długości

zna dokładnie zasady działania triera oraz jego poszczególnych elementów, ale i wszystkie domieszki i zanieczyszczenia znajdujące się w tym ziarnie. W związku z tym doniosłe znaczenie ma właściwy dobór sit, odpowiadający analizie przeznaczonych do oczyszczenia mas ziarna, ze szczególnym uwzględnieniem wszelkich nasion obcych, mogących, jak to już wyżej zaznaczono, wpłynąć ujemnie na jakość mąki.

A oto maksymalne rozmiary ziarna podstawowych kultur rolniczych oraz obcych nasion.

Nazwa nasienia	długość w mm	szerokość w mm	grubość w mm
Pszenica	5,0—9,0	2,0—4,7	1,5—3,8
żyto	5,0—10,0	1,5—3,5	1,5—3,0
jęczmień	6,2—13,5	2,0—4,5	1,5—3,2
owies	8,5—20,0	1,8—3,3	1,0—2,5
siemię lniane	3,5—7,0	1,9—3,7	0,6—3,1
zanieczyszczenia:			
kakol	3,0—3,5	2,75	2,2
chaber	3—4	2	1
groszki		2—4	
tysiącznik		2—2,5	
gorczyca polowa		1,25—1,50	
lebiada		1—3	
rzodkiewka polowa	3	2—2,25	
rumianek			
nieoachnący	1,75—2,25	0,75—1,0	
ryż	1	0,55	
jarutka	1,75—2,0	1,25—1,5	

Ze względu na różnorodność rozmiarów i kształtów nasion można z całą pewnością stwierdzić, że jeden separator nie może zapewnić należytego oczyszczenia ziarna, potrzebny jest więc pełny komplet maszyn i urządzeń oczyszczających, przystosowanych do istniejących potrzeb oraz ścisła kontrola dokonywanych czynności oczyszczających. Poza tym ze względów oszczędnościowych jest rzeczą konieczną dokładne kontrolowanie wydzielonych przez maszyny oczyszczające odpadów. Niektóre bowiem z nich mogą być wykorzystane jako pasza dla bydła i trzody jak np. groszek wąskolisty (*Vicia angustifolia* Rath), groszek mysi (*Vicia Cracca* L.), szczaw

(Rumex Acetosella), proso kurze (Panicum Crus Galli), lebiada (Chenopodium album L.) itp. Natomiast do nasion oleistych zaliczyć wypadnie nasiona gorczycy białej, czarnej, polowej, sareptskiej (Brassica alba, Brassica dissecta Bolss, Brassica juncea Czern, Brassica nigra Koch, Brassica sinapistrum Bolss), ryżyk jary (Camelina glabrata), ryżyk ozimy (Camelina pilosa), chaber (Centaurea Cyanus L.), rumianek nie pachnący (Matricaria inodora), rzodkiewka dzika (Raphanus Raphanistrum), fiołek polowy Viola arvensis Marr) i inne. Poza tym zasługują na szczegól-

ną uwagę odpadki pszenicy, żyta, strączkowych i kukurydzy, zawierające duży odsetek białka roślinnego i nadające się jako pasza. Jako pasza służyć mogą również nasiona kłokolu po unieszkodliwieniu zawartej w nim trucizny. To samo dotyczy bogatej w substancje azotowe (18%) i węglowodany (38%) lebiody, z której za pomocą nagrzewania można usunąć gorycz i nieprzyjemny zapach.

opracował B. Z.
według E. A. Agronomowa
oraz B. Dyałowskiego

Przegląd zagadnień handlu wewnętrznego

Wprowadzając do „Wiadomości Gieldowych” niniejszy dział pragniemy ułatwić Czytelnikom orientację w tych najważniejszych zagadnieniach handlu wewnętrznego, które, nawet w wypadku, gdy wykraczają poza rynek ziemiopłodów, stanowią przecież istotne elementy organizacji i funkcjonowania tego działu gospodarki narodowej.

Specjalna uwaga będzie poświęcona sprawie cen i marż obowiązujących w obrocie artykułami produkcji rolnej oraz tymi wytworami przemysłu, w których nabyciu producent rolny jest szczególnie zainteresowany.

MARŻE I CENY

Dopuszczalne wysokości zysku brutto w obrocie nasionami.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 11 sierpnia 1947 r. w sprawie ustalania w obrotach handlowych, hurtowych i detalicznych dopuszczalnej wysokości zysku brutto (Dz. U. R. P. Nr 61 poz. 347), Ministerstwo Handlu Wewnętrznego, Biuro Cen ogłosiło *Wykaz A Nr 19* ustalający marże przy obrocie niektórymi nasionami, produkowanymi przez przedsiębiorstwa państwowe lub będące pod zarządem państwowym oraz *Wykaz B Nr 19* normujący w analogiczny sposób obrót tymi samymi towarami, wytwarzanymi przez przedsiębiorstwa spółdzielcze i prywatne, względnie pochodzącymi z importu.

Lista objętych powyższymi wykazami artykułów oraz stawki dopuszczalnego zysku brutto na

poszczególnych szczeblach obrotu przedstawiają się następująco:

Grupa artykułów	Dopuszczalne wysokości zysków brutto w obrotach handlowych dla:		
	aparatu skupu	hurtu	detalu
Grupa A. Nasiona rolne			
1. nasiona roślin oleistych	6%	5%	10%
2. nasiona strączkowych jadalnych w uprawie polowej	7%	5%	10%
3. nasiona strączkowych pastewnych i innych pastewnych	—	5%	10%
4. nasiona buraków pastewnych	—	6%	10%
5. nasiona konieczyń, traw i in. drobn.	6%	6%	10%

Grupa artykułów	Dopuszczalne wysokości zysków brutto w obrotach handlowych dla:		
	aparatu skupu	hurtu	detalu
Grupa B. Nasiona ogrodowe			
6. nasiona roślin okopowych pastewnych	10%	6%	12%
Grupa B. Nasiona ogrodowe			
1. fasola, grochy, szpinaki	—	31%	30%
2. pozostałe nasiona warzyw:			
a) w ilościach od 50 g. wzwyż	—	31%	40%
b) w ilościach poniżej 50 g. (torebkowane)	—	31%	90%

Dopuszczalna wysokość zysku brutto dla przedsiębiorstwa skupiającego obejmują straty naturalne jak rozkurz itp. oraz załadowania

do wagonu i należytego zabezpieczenia przed uszkodzeniem w transporcie.

Wysokość zysku brutto dla hurtownika ustalona jest w założeniu, że towar zostanie dostarczony hurtownikowi loco wagon stacja załadowania.

Dopuszczalna wysokość zysku brutto dla detalisty obejmuje wszelkie koszty transportu związane z dostawą towaru do miejsca detalicznej sprzedaży oraz koszty przygotowania artykułu do sprzedaży.

Zyski brutto dolicza się do cen zakupu towarów.

Wykazy powyższe wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1949 roku i stanowią formalne usankcjonowanie w trybie powołanego na wstępie rozporządzenia tych marż, które, obok cen maksymalnych, ustalone zostały przez Ministerstwo Hadlu Wewnętrznego, Biuro Cen w zarządzeniu z dnia 14 lutego 1949 r. (patrz „Ceny dla producenta oraz marże w obrocie handlowym nasionami rolnymi“ w Nr 4 „Wiadomości Giełdowych“).

Ponadto jako — zagadnienie *nowe* — regulują powyższe wykazy *marże w obrocie nasionami ogrodowymi*.

W ten sposób u progu wiosennych prac na roli unormowane zostało ważne zagadnienie zabezpieczenia rolnikom możliwości zaopatrzenia się w nasiona po gospodarczo usprawiedliwionych cenach.

RYNEK MIĘSNO - TŁUSZCZOWY

Bilans tłuszczowy Polski.

Interesujące dane na powyższy temat zamieszcza „Gazeta Gospodarcza“.

Spożycie oraz zużycie tłuszczów wynosiło w roku 1938 około 355.000 t., co pokrywane było w 86% przez własną produkcję zwierzęcą i roślinną.

Przyjmując przedwojenne normy spożycia tłuszczów na głowę mieszkańca dzisiejszej Polski musielibyśmy rozporządzać masą około 216.000 t. tłuszczów konsumcyjnych i technicznych, podczas gdy nasze obecne możliwości produkcyjne sięgają około 180.000 t.

Ten niedobór tłuszczowy jest, na odcinku produkcji zwierzęcej, jednym z objawów przejściowej „choroby wzrostu“ naszego gospodarstwa narodowego, o której mówił Minister Minc w podsumowaniu obrad Krajowej Rady Oszczędnościowej.

Choroba ta wynika stąd, że wzrost pogłowia rogaczyny i nierogaczyny opóźnia się w stosun-

ku do wzrostu miast, do wzrostu przemysłu, do wzrostu zatrudnionych, do wzrostu stawek płac i funduszu płac.

Celem likwidacji tłuszczowego deficytu poza operacjami importowymi oraz rozwojem własnej produkcji zwierzęcej, ważne jest wyprodukowanie w okresie przejściowym — większej ilości margaryny oraz *roślinnych olejów jadalnych*.

W związku z powyższym — zagadnienie *zwiększenia obszaru uprawy nasion oleistych* jest jednym z tych aktualnych i ważnych zadań, przed którymi stoi dziś nasze rolnictwo.

WYNIKI AKCJI „H“

Komisarz do Spraw Akcji „H“ przy Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych opublikował dane, dotyczące przebiegu tej akcji na terenie całego kraju w okresie pierwszego miesiąca jej trwania.

Z ogłoszonych cyfr wynika, iż zakontraktowano dotychczas ogółem 316.621 sztuk nierogaczyny, przyczem na terenie niektórych województw ilość zakontraktowanego w powyższym okresie żywca zbliżyła się znacznie do ogólnej ilości sztuk przewidzianych w ogólnym planie kontraktacji na danym terenie.

W ten sposób Akcja „H“, będąca wielostronnym i planowym oddziaływaniem na rozwój naszej gospodarki handlowej, już w początkowych etapach swego rozwoju może zanotować poważne osiągnięcia, stwarzające realne podstawy dla normalizacji naszego rynku mięsno-tłuszczowego.

PAŃSTWOWA CENTRALA ZIELARSKA

Na rynku zielarskim notujemy w tej chwili działalność szeregu placówek handlowych, zajmujących się skupem i obrotem tymi artykułami.

Celem ujęcia gospodarki na tym odcinku w ramy planowej akcji — przewidziane jest utworzenie Państwowej Centrali Zielarskiej w Warszawie, która przejmie m. inn. całość uspołecznionego aparatu handlowego, działającego na tym odcinku, a w szczególności placówki i referaty zielarskie Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“, Centrali Spółdzielni Pracy, oraz Centrali Spółdzielni Ogrodniczych.

Działalność nowej Centrali obejmie sprawy produkcji, skupu i przetwórstwa surowców zielarskich oraz obrotu zarówno tymi surowcami jak i ich przetworami.

K O M U N I K A T

Zaopatrzenie rolników w środki chemiczne dla celów ochronnych

W związku ze zbliżającym się sezonem wiosennym tj. okresem intensywnych robót rolnych oraz rozpoczynającej się wegetacji i związanymi z tym pracami, mającymi na oku ochronę roślin, uważamy za wskazane podać do wiadomości naszych rolników, środki

ochronne, rodzaj opakowania oraz ceny, jakie winien płacić za powyższe artykuły rolnik przy nabywaniu ich w magazynach swej Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”.

Artykuł	Opakowanie			Cena detal. dla rolnika
Agran	zł	215.—	1 kg	butelki 1 kg
"	"	155.—	1 "	bańki blaszane 50 kg
"	"	133.—	1 "	beczki żelazne 200 kg
Arsenian wapnia	"	37.—	0,10 "	pud. blaszane 0,10 kg
"	"	225.—	1 "	pud. blaszane 1 kg
"	"	1.910.—	10 "	" " 10 "
"	"	180.—	1 "	bębny blaszane 50 kg
Arsopul 80%	"	190.—	1 "	pud. tekt. 1 kg
"	"	1.270.—	10 "	" " 10 "
"	"	150.—	1 "	bębny blaszane 50 kg
Arvico-fosf. cynku	"	300.—	0,5 "	pud. blaszane 0,5 kg
"	"	530.—	1 "	" " 1 "
"	"	400.—	1 "	bębny blaszane 50 kg
Arvico-świece	"	75.—	1 szt.	skrzynie drewniane
Arvico apar. doświad.	"	315.—	1 "	but. szkl. 0,155 kg
Azolina	"	78.—	0,155 kg	pud. blaszane 1 kg
Arsenin sodu	"	295.—	1 "	" " 10 "
"	"	2.810.—	10 "	pud. tekt. 0,10 kg
Azotox 50%	"	80.—	0,10 "	" " 0,50 "
"	"	310.—	0,50 "	" " 1 "
"	"	600.—	1 "	" " 10 "
"	"	5.190.—	10 "	bębny blaszane 50 kg
"	"	495.—	1 "	pud. tekt. 0,10 kg
Azotox 100%	"	87.—	0,10 "	" " 0,50 "
"	"	350.—	0,50 "	" " 1 "
"	"	680.—	1 "	" " 10 "
"	"	6.190.—	10 "	bębny blaszane 50 kg
"	"	515.—	1 "	pud. tekt. 1 kg
Bordosol	"	145.—	1 "	worki papierowe 10 kg
"	"	950.—	10 "	" " 50 "
"	"	5.080.—	50 "	pud. tekt. 1 kg
Buraczak	"	440.—	1 "	" " 4 "
"	"	1.700.—	4 "	worki papierowe 10 kg
"	"	3.410.—	10 "	luzem, skrzynie drewniane
"	"	370.—	1 "	butelki szklane 1 kg
Ciecz Kalifornijska	"	200.—	1 "	bańki blaszane 5 kg
"	"	780.—	5 "	" " 50 "
"	"	96.—	1 "	" żelazne 200 "
"	"	78.—	1 "	" blaszane 50 "
Ciecz Warszawska	"	185.—	1 "	pud. blaszane 1 kg
Cianofum	"	535.—	1 "	opakowanie zwr.
Cianowodór	"	1.080.—	1 "	beczki żelazne 200 kg
Czterochloroetan	"	135.—	1 "	" " 200 "
Gaz. B. F.	"	115.—	1 "	butelki 1 kg
Karbolina sadownicza	"	160.—	1 "	bańki blaszane 5 kg
"	"	780.—	5 "	" " 50 "
"	"	96.—	1 "	beczki żelazne 200 kg
"	"	78.—	1 "	z opakowaniem
Karabinki do ziarna	"	235.—	1 szt.	pud. tekt. 1 kg
Lep sadowniczy	"	325.—	1 kg	" " 1 "
Preparat nikotynowy	"	310.—	1 "	" " 0,15 "
Ziarnik	"	53.—	0,15 "	" " 0,30 "
"	"	97.—	0,30 "	" " 0,50 "
"	"	195.—	0,50 "	" " 1 "
"	"	295.—	1 "	" " 0,3 "
Zieleń paryska	"	390.—	0,3 "	" " 0,5 "
"	"	565.—	0,5 "	" " 1 "
"	"	1.150.—	1 "	" " 1 "
Zaprawiarki do ziarna	"	3.450.—	1 szt.	

Podane powyżej ceny rozumieją się łącznie z opakowaniem bezpośrednim, jak też i zewnętrznym (skrzynie, kartony, blaszanki i tp.), za wyjątkiem artykułów, dostarczanych w beczkach żelaznych i bańkach blaszanych à 50 kg (transporterkach), które podlegają

zwrotowi do fabryki, produkującej odneśne artykuły chemiczne.

Na zabezpieczenie zwrotu nieuszkodzonych beczek względnie baniek, wysyłająca fabryka pobiera kaucję, wynoszącą od beczki zł 3.363.—, a od bańki (transporterki) zł 960.—.

As.

Kronika krajowa

O RACJONALNĄ GOSPODARKE MAGAZYNOWĄ

W dniach 20 i 21 marca br. odbyła się w Warszawie Krajowa Narada Oszczędnościowa, na której między innymi wygłosił referat wiceminister E. Szyr, omawiając zadania oszczędnościowe w przedsiębiorstwach państwowych. Na odcinku gospodarki magazynowej minister wytknął szereg uchybień i zaniedbań jak następuje:

„Jednak nie tylko w procesie produkcji powstają straty materiałowe i obserwuje się marnotrawstwo polegające na nadmiernym zużyciu surowców i materiałów. W magazynach handlowych, w magazynach kolejowych, w elewatorach i młynach, silosach i stodołach — wszędzie gdzie leżą przez dłuższy okres czasu źle zmagazynowane towary, wszędzie odbywa się nieustanny proces niszczenia, psucia, wilgotnienia.

Szczury, myszy, pasożyty wszelkiego rodzaju, jak wołek zbożowy, kornik, mole zarazki wszelkiego rodzaju systematycznie co rok pobierają swój haracz niszcząc duże ilości zboża, drzewostanu, drewno, zżerając warzywa i owoce, powodują choroby bydła, trzody chlewnej i koni. Źle zorganizowany transport żywności, mięsa, ryb, jaj i innych szybko psujących się produktów pozbawia nas co roku tysięcy ton niezbędnych artykułów pierwszej potrzeby.

Niewłaściwe opakowanie, sortowanie, niewłaściwe zabiegi konserwacyjne i szereg innych braków powodują, że w procesie obrotu towarowego powstają dodatkowe olbrzymie straty. Do dnia dzisiejszego nie uregulowano dla wielu towarów handlowych, surowców i materiałów pomocniczych problemu tzw. manca, czyli maksymalnej granicy dopuszczalnego ubytku, której przekroczenie winno spowodować dochodzenie, dla ustalenia odpowiedzialności materialnej i karnej winnych marnotrawstwa majątku społecznego“.

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU ROLNEGO I SPOŻYWCZEGO

Prezydent R.P. mianował ministrem Przemysłu Rolnego i Spożywczego ob. Bolesława Rumińskiego dotychczasowego podsekretarza stanu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu.

Do zakresu działania nowego ministra należą sprawy przemysłów: cukrowniczego, fermentacyjnego, tłuszczowego, cukierniczego, surogatów kawy, namiastek spożywczych, ziemniaczanego,

spirytusowego i tytoniowego. We wszystkich tych gałęziach przemysłu, zadaniem nowego resortu jest planowanie gospodarcze i polityka inwestycji.

Minister Przemysłu Rolnego i Spożywczego kieruje działalnością przedsiębiorstw państwowych, należących do przemysłów, objętych zakresem jego działania.

Wśród tych przedsiębiorstw znajdują się także Monopol Tytoniowy i Monopol Spirytusowy, co do których Minister Skarbu zachowuje nadal uprawnienia: nadzoru skarbowego i ochrony przywileju wyłączności.

Dalej Minister Przemysłu Rolnego i Spożywczego nadzoruje działalność przemysłową Centrali Spółdzielni, a więc przedsiębiorstw Centrali i Spółdzielni Spożywców „Społem” i Centrali Rolniczo-Spółdzielczych „Samopomoc Chłopska” (w porozumieniu z Centralnym Związkiem Spółdzielczym).

Wreszcie do zakresu działania Ministra Przemysłu Rolnego i Spożywczego należą: organizowanie badań naukowych, publikacja wydawnictw i nadzorowanie instytucji naukowo-badawczych w zakresie podległych mu przemysłów.

ROZPOCZYNAMY WALKĘ ZE SZKODNIKAMI ZBÓŻ

Dokładne badania fachowców wykazały, że na świecie ginie rocznie około 33 milionów ton zboża, pożeranego przez szkodniki.

Do największych szkodników należą: wołek zbożowy, mól młynski i molik mączny. W źle utrzymanym i zapuszczonym młynie powodują one stratę 1,5 tony mąki w stosunku rocznym na każdą tonę zdolności przemiałowej dziennie.

Nie brak niestety tych szkodników w naszych młynach i magazynach. Aby plagi tej pozbyć się i chronić rolników i państwo od ogromnych strat rozpoczynamy zdecydowaną i zakrojoną na wielką skalę walkę z owadami. W bieżącym roku przeprowadzi się gruntowną dyzensekcję w 7,5 tys. młynów i magazynów. Na cel ten przeznaczono 35 milionów zł. Ze środków owadobójczych stosowany będzie preparat krajowy p. n. „Azotox” oraz sproszkowana krzemionka. Do walki z molem młynskim i molikiem mącznym stosowane będą soda kaustyczna w roztworze 15 proc. oraz emulsje argonu, nadające się po rozcieńczeniu do spryskiwania klepisk, ścian i sufitów magazynów zbożowych i młynów.

Dzięki tej szeroko zakrojonej akcji kraj nasz uratuje rocznie dla gospodarki narodowej około 300 tys. ton zbożka — wartości 7,5 miliarda złotych.

WZRASTAJĄ DOSTAWY NABIAŁU I JAJ

Spółdzielczość mleczarsko-jajczarska woj. krakowskiego przewiduje w br. znaczne rozszerzenie swej działalności. Według planu na br. dostawa mleka wzrośnie z 23 mil. litrów do 40 mil. litrów, w tym mleka konsumcyjnego z 7,775 tys. lit. do 20 mil. litrów.

Również poważnie wzrośnie produkcja masła. W ub. r. spółdzielnie dostarczyły około 422 tys. kg masła, w r. 1949 planuje się wyprodukować 622 tys. kg masła. Produkcja serów wyniesie 350 tys. kg, śmietany 400 tys. kg, twarogu 200 tys. kg, kazeiny 50 tys. kg.

W porównaniu z r. ub. czterokrotnie wzrośnie dostawa jaj i wyniesie ona 20 mil. sztuk.

BAZY PRODUKCJI OGRODNICZEJ

Od początku r. b. Państwowe Gospodarstwa Rolne przystąpiły do szeroko zakrojonej akcji rozbudowy warzywnictwa. Ma ona na celu podniesienie produkcji warzywniczej w państwowych majątkach do takiego poziomu, by mogła pokryć zapotrzebowanie ośrodków robotniczych i kuracyjnych. Przy takich ośrodkach tworzą P. G. R. bazy masowej produkcji ogrodniczej.

Rolę baz spełniają specjalnie do tego przystosowane majątki lub zespoły majątków. Mieszczą się one w okręgach: szczecińskim, koszalińskim, gdańskim, legnickim, wrocławskim, opolskim i warszawskim. Na rozbudowę ich P. G. R. przeznaczyły w 1949 r. 110 mil. zł. W roku następnym inwestycje na ten cel wyniosą 250 mil. zł.

W pierwszej fazie działania bazy dostarczą dla świata pracy 18 tys. ton różnych warzyw.

Najsilniejsza baza ogrodnicza zaopatrywać będzie Warszawę.

SZKOŁĄ SIĘ KADRY INSTRUKTORÓW ROLNYCH

W Kozietulach (pow. grójecki) zakończono kurs dla instruktorów rolnych, zorganizowany przez Wydział Oświaty Rolniczej przy Min. Roln. i Ref. Rolnych.

Oprócz wykładów na tematy fachowe słuchacze zapoznali się z zagadnieniami społeczno-politycznymi, jako podstawą do właściwego zrozumienia postawionych spraw, gdyż zadaniem

gminnego instruktora rolnego będzie czuwanie nad gospodarowaniem wynikającym z ogólnych planów państwowych na odcinku gromady i gminy.

Ważnym momentem w tej pracy będzie strona organizacyjna, powiązana ustawodawstwem. Odnosnie kontraktacji upraw, dziedziny hodowli, rejonizacji bloków nasiennych, współzawodnictwa pracy w rolnictwie, walki z chorobami i szkodnikami, rozdzielnictwem nawozów sztucznych i kwalifikowanego ziarna siewnego, instruktorzy rolni obowiązani są służyć rolnikom fachową radą.

Duże znaczenie będzie miała w tej pracy statystyka rolna, która w planowaniu państwowym ma zasadnicze znaczenie.

DODATKOWY KREDYT DLA ROLNIKÓW NA ZAKUP PROSIĄT I PASZ

Na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, Państwowy Bank Rolny uruchomił w bież. miesiącu, dla rolników biorących udział w akcji kontraktowania, dodatkowy kredyt krótkoterminowy w wysokości 100 milionów z., na zakup prosiąt i 200 milionów zł. na zakup pasz.

Z kredytów na zakup prosiąt mogą korzystać przede wszystkim rolnicy mało i średniorolni oraz robotnicy rolni w Państwowych Gospodarstwach Rolnych, którzy posiadają kontrakty na dostawę tuczników na miesiące letnie i nie otrzymali jeszcze zaliczek ze spółdzielni.

Poza tym z kredytów na zakup prosiąt korzystać mogą spółdzielnie produkcyjne, wsie samopomocowe i spółdzielnie parcelacyjno-osadnicze.

Rolnicy, którzy chcą skorzystać z pożyczki na zakup prosiąt powinni złożyć podania, zaopiniowane przez ZSCH, do referatów rolnych przy starostwach powiatowych.

Z kredytów na zakup pasz korzystać mogą rolnicy mało i średniorolni PGR, którzy podpisali kontrakty na dostawę tuczników oraz wszyscy inni drobni i średni gospodarze, którzy zajmują się hodowlą bydła i innych zwierząt gospodarskich.

Kredyty na zakup prosiąt dla indywidualnego rolnika może dochodzić do wysokości 6.000 z., a kredyty na zakup pasz do wysokości 3 tys. zł.

KONTRAKTOWANIE TRZODY CHLEWNEJ NA POMORZU

Gminne Spółdzielnie Samopomocy Chłopskiej w woj. pomorskim zakontraktowały dotychczas u rolników około 15.000 tuczników.

Najwięcej tuczników zakontraktowały powiaty: rypiński, toruński, tucholski i grudziądzki.

ROZWÓJ I PRODUKCJA DROBIU I JAJ W POLSCE

W Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych, odbyła się konferencja prasowa, poświęcona omówieniu obecnego stanu produkcji drobiu.

Produkcja drobiu stanowi bardzo ważne źródło przychodowości gospodarstw chłopskich, szczególnie małych i średniorolnych i dlatego też na tę dziedzinę naszej hodowli jest zwrócona obecnie szczególna uwaga.

Według szacunku na 1 stycznia 1949 r. na 100 ha użytków rolnych przypada 168 kur. Liczba kur na jednego mieszkańca wynosi obecnie 1,5, podczas gdy w okresie przedwojennym 1,2 sztuki.

Ma to szczególne znaczenie dla naszej gospodarki, jeśli się uwzględni fakt, że eksport jaj wynosi ok. 500 mil. sztuk rocznie o łącznej wartości 38,4 miliona zł przedwojennych, co stanowiło 3,3 proc. wartości naszego eksportu w 1938 r.

Obecnie poziom produkcji zabezpiecza możliwości prowadzenia eksportu w rozmiarach, odpowiadających osiągnięciom przedwojennym, zapewniając jednocześnie wzrost spożycia jaj w kraju.

ZADANIA ZWIĄZKU SAMOPOMOCY CHŁOPIEJSZESZ

W ubiegłym tygodniu odbyło się w Warszawie plenarne posiedzenie Głównego Zarządu Samopomocy Chłopskiej, na którym ustalono, że działalność Z. S. C. należy oprzeć przede wszystkim na żądaniach chłopów, którzy domagają się: 1. sprawiedliwego wymierzania podatku gruntowego i FOR, by bogacze wiejscy nie ukrywali właściwego stanu posiadania, 2. większej ilości artykułów przemysłowych dla wsi, 3. zwiększenie kredytów średnioterminowych, 4. szybszej elektryzacji i radiofonizacji wsi, 5. jak najprędszego organizowania ośrodków maszynowych stacji kopulacyjnych i poradni weterynaryjnych, 6. ujęcie współzawodnictwa w realne formy organizacyjne, 7. umasowienie zrzeszeń, 8. usprawnienie kontraktacji oraz skupu zwierząt i produktów rolnych, 9. pomocy w tępieniu gryzoni, 10. realnej walki z analfabetyzmem, 11. zwiększenie pomocy zdrowotnej dla wsi przez

kształcenie położnych i zakładanie punktów opieki nad matką i dzieckiem.

PONAD 3 MILIONY DRZEWEK OWOCOWYCH

wyprodukują Państwowe Gospodarstwa Rolne

Sadownictwo jest jednym z bardzo poważnych działów produkcyjnych Państwowych Gospodarstw Rolnych. Dostawy owoców z majątków państwowych ciągle się zwiększają.

Obecnie P. G. R. posiadają przeszło 400 tys. sztuk drzew owocowych.

Stan ten podnieść się ma do 2.300 tys. sztuk. Tak silny rozwój musi być odpowiednio przygotowany. Pierwszym etapem pracy w tej dziedzinie jest rozbudowa szkółek drzewek uszlachetnionych, tak by mogły one dostarczyć odpowiednią ilość drzewek dla P. G. R. i drobnych gospodarstw chłopskich.

W chwili obecnej Państwowe Gospodarstwa Rolne posiadają 28 szkółek o łącznej powierzchni 1.347 ha. W bieżącym roku gospodarczym wyprodukują one 230.400 drzewek uszlachetnionych i 3 mil. dzikich.

Szkółki te dzieli się na dwa typy, pierwszoplanowe i drugoplanowe. Pierwszoplanowa spełniać będą rolę podstawową w produkcji.

KONTRAKTOWANIE TRZODY CHLEWNEJ

Na czoło akcji kontraktacyjnej wysuwa się woj. krakowskie, w którym zakontraktowano już 40.813, tj. 70,3 proc ogólnej ilości świń, przewidzianej na kontraktowanie.

Poza woj. krakowskim szczególnie ożywiona jest akcja kontraktowania w woj. rzeszowskim, w woj. łódzkim, warszawskim, katowickim i szczecińskim. W innych województwach kontraktowanie przebiega pomyślnie. Przeważający udział w tej akcji biorą chłopcy małe i średniorolni.

Pierwsze dostawy zakontraktowanych tuczników przewiduje się na maj br.

Wraz z rosnącą ilością zawartych kontraktów na dostawę żywca wzrasta również zapotrzebowanie na prosięta i na paszę treściwą. Zachodzi również konieczność dalszego usprawnienia pracy aparatu kontraktującego trzodę chlewną w terenie.

CEDULY GIELD

T o w a r	Warszawa 25.III.49	Poznań 23.III.49	Gdańsk 25.III.49	Lublin 25.III.49
Pszenica	3.550	3.500	3.550	3.450
Zyto	2.225	2.175	2.240	2.225
Jęczmień	2.125	2.075	2.090	2.075
Owies	2.075	2.075	2.090	2.075
franco wagon stacja załadowania				
Gryka	3.900	3.900	3.900	3.800
Proso	3.600	3.600	3.600	3.600
Mąka żytnia 97%	2.900	2.900	3.000	3.000
Mąka żytnia 82%	3.150	3.200	3.350	3.300
Mąka żytnia 80%	—	—	—	3.400
Mąka żytnia 65%	3.840	3.840	3.990	3.940
Mąka pszenna 97%	4.600	4.650	4.700	4.650
Mąka pszenna 80%	—	5.400	—	5.400
Mąka pszenna 72%	5.700	5.600	5.800	5.600
Mąka pszenna 67%	—	6.000	6.100	6.050
Mąka pszenna 50%	6.650	6.650	6.800	6.700
Mąka pszenna poślednia	3.150	3.200	3.350	3.300
Kasza jęczmienna 63%	4.100	4.100	4.100	4.100
Kasza perłowa 46%	5.300	5.300	5.300	5.300
Kasza gryczana palona	9.300	9.300	9.300	9.300
Kasza gryczana surowa	—	—	—	—
Kasza jaglana	6.300	6.300	6.300	6.300
Kasza tatarska	—	—	—	—
Pęczak	4.100	4.100	4.100	4.100
Płatki owsiane	6.100	6.100	6.100	6.100
Kaszka manna	7.900	7.900	7.900	7.900
Mąka jęczmienna pośl.	1.500	1.700	—	1.650
Otręby pszenne	1.350	1.350	1.350	1.350
Otręby żytnie	950	950	950	950
Otręby jęczmienne	850	850	850	850
Otręby kukurydziane	850	—	850	850
Otręby owsiane	—	550	550	—
Otręby specjalne „H”	1.670	1.670	1.670	1.670
franco wagon stacja odbiorcza				
Ziemniaki jad. dla prod.	600	625	625	600
Ziemniaki jad. dla apar. handl.	680	705	705	680
Ziemniaki przem.-past dla prod.	550	575	575	550
Ziemniaki przem. past. dla apar. handl.	630	655	655	630
Ziemniaki sadzeniaki niekwalifikow. dla prod.	750	755	775	750
Ziemniaki sadzeniaki niekwalifikow. dla aparat. handl.	830	855	855	820
Maka ziemniaczana	7.900—8.200	7800—8300	—	—
Groch Victoria	6.500—6.800	6300—6600	6.000—6.500	—
Groch zielony	—	5100—5600	5.700—6.100	—
Groch polny	—	4.200—4.600	4.500—4.700	—
Fasola biała	—	5900—6100	5.200—5.400	5.400—5.800
Fasola kolorowa	—	4200—4500	—	—
Rzepak ozimy	6.500—6.600	6.600	6.600	—
Rzepak jary	5.800—5.900	5.900	5.900	5.900
Rzepak jary	—	—	—	—
Siemię lniane	11.000—12.000	11.000—12.000	12.000	11.500—12.000
Siemię konopne	6.590	6.590	6.590	6.400—6.590
Gorczyca	—	—	4.320	—
Mak niebieski	—	14000—14500	13000	14000—15000
Lnianka	4540	—	4.540	—
Makuchy rzepakowe	—	1.850—1.350	—	1800—2000
Makuchy lniane	—	4400—4500	—	3.700—3.900
Siano	750—800	650—750	675—725	750—850
Słoma	500—525	450—500	525—600	600—700
Kiełki słodowe	—	—	—	—
Cebula	—	800—1.000	1100—1300	800—1.000
Marchew	1050—1150	750—850	1300—1500	600—800
Buraki	2300—2500	1.300—1.500	2600—3000	1500—1700
Kapusta	—	—	—	—
Selery	2600—2800	—	3100—3600	—
Pietruszka	1350—1450	—	2900—3200	1.800—2.100
Pory	—	—	1500—1900	—
Ogórki kiszane	—	8.000—9.000	—	—
Czosnek	—	—	—	—
Kapusta kiszona	—	2.800—3.000	—	—
Olej rzepakowy	23000—25000	25000—27000	—	27000—28500
Olej lniany	49000—52000	50.000—55.000	—	—
Pokost	—	—	65.000—70.000	65.000—69.000

ZBOŻOWO-TOWAROWYCH

Bydgoszcz 25.III.49	Wrocław 25.III.49	Katowice 25.III.49	Kraków 25.III.49	Łódź 25.III.49	Szczecin 23.III.49
3.500 2.175 2.075 2.075	3.450 2.175 2.075 2.075	3.550 2.240 2.140 2.090	3.550 2.300 2.200 2.100	3.550 2.225 2.125 2.075	3.550 2.240 2.090 2.090
3.900 3.600	3.900 3.600	3900 3600	3.800 3.600	3.800 3.600	3.900 3.500
2.900 3.200	2.950 3.250	2.950 3.250	2.950 3.350	2.900 3.150	3.000 3.350
3.840 4.650 5.400 5.600 6.000 6.650 3.200 4.100 5.300	3.890 4.650 — 5.700 6.050 6.700 3.250 4.100 5.300 9.300	3.890 4.650 — 5.600 6.050 6.700 3.250 4.100 5.300 9.300	3.940 4.700 — 5.450 5.700 6.100 6.800 3.350 4.100 5.300 9.300	3.840 4.600 — 5.450 5.700 6.000 6.650 3.150 4.100 5.300 9.300	3.990 4.700 — 5.700 6.100 6.800 3.350 4.100 5.300 9.300
— — — — 4.100 — — — 1.350 950 850 850 1.670	— — — 6.300 — 6.100 7900 — 1.350 950 850 850 1.670	— — — 6.300 — 4.100 6.100 7900 — 1.350 950 850 850 1.670	— — — 6.300 — 4.100 6.100 7.900 — 1.350 950 850 850 1.670	— — — 6.300 — 4.100 6.100 7.900 — 1.350 950 850 550 1.670	— — — — 4.100 6.100 7.900 — 1.350 950 850 850 550 1.670
600 680 550 630 750 830	600 680 550 630 750 830	625 705 575 655 775 855	625 705 575 655 775 855	600—625 680—705 550—575 630—655 750—775 830—855	625 705 575 655 775 855
6.200—6.500 5.300—5.500 4.300—4.600 5.400—5.600 4.200—4.500	550—6500 — — 5.300—6.000 4.000—4.500	6500—6700 — — 5500—6000 4200—4600	6800—7100 — — 5.500—6.000 4.500—4.800	6500—6700 — — 5000—6000 4200—4400	4500—4800 4.200—4.700 5.000—5.300 4.200—4.400
6.400—6.600 5.700—5.900 — 11000—12000 — 5700—6000 13000—14000 4.540	6000—6600 5500—5900 5000—5300 13000—14000 6590 — 11000—12500 4540	6.600 5.900 — 12000 6590 — 13.500—14.500 4540	6300—6600 5700—5900 — 12000 6590 — 13.000—14.500 4540	6.400—6.600 — — 11000—12000 — — 13.00—14.000 —	6.400—6.600 5.400—5.900 — 12000 6590 4320 12.000—13.000 4.540
1500—1600 3900—4100 650—700 500—550	1700—2000 3900—4250 750—800 500—600	1500—1700 4.000—4.300 650—800 450—500 1.000—1.100	— — 800—900 600—625 —	1900—2100 3900—4100 700—750 500—600 —	1400—1500 4000—4200 600—650 470—530 —
600—700 750—850 1.300—1.500 — 2500—2800 — 2300—2600 7.500—8.000 — 3.200—3.500	1.000—1.200 950—1100 1.600—1.700 — 2500—3000 1500—1800 2.500—3.000 — 35.000—40.000 3000—3300	800—1.200 1200—1450 2.400—2.600 — 2800—3000 1600—1700 — — — —	900—1200 1800—2000 2000—2200 6000—7000 — — 9000—12000 — — —	500—700 650—850 1300—1800 — 2500—2900 1.000—1.400 2.300—2.500 — — —	1.000—1.200 1.100—1.300 2.000—2.200 — 3100—3500 2000—2200 2600—2900 — — 3700—4150
— — —	26.000—27.000 55000—60000 50000—70000	— — —	30.000—31.000 — —	27.000—28.000 49.000—51.000 60000—67000	— — —

Z prasy zagranicznej

Wiosenne zasiewy na Ukrainie.

„Sowchozna Gazeta“ donosi, że na Ukrainie podjęte już zostały na szeroką skalę zasiewy wiosenne. Korzystając z ciepłej pogody, kołchozy i sowchozy zasilają również oziminy nawozami sztucznymi. W wielu sowchozach rozwinał się już wyścig pracy o wcześniejsze wykonanie przewidzianych w planie robót polnych. Np. w sowchozie im. Czbałowa, uczestnicy wyścigu pracy postawili sobie za zadanie wykonać plan zasiewów zbóż chlebowych w ciągu 5—6 dni. W tym celu traktory muszą pracować na dwie zmiany. Dodać należy, że do wyścigu pracy przystępują również masowo traktorzyści, od których w dużym stopniu zależy terminowe wykonanie robót polnych.

Szybkie formowanie się ziarna pszenicy ozimej.

Czasopismo radzieckie „Selekcja i siemienowództwo“, zamieściło artykuł omawiający doświadczenia Kirgizkiej Państwowej Stacji Hodowli Nasion w zakresie szybko dojrzewających gatunków nasion pszenicy ozimej. W Kirgizji, ze względu na specyficzne warunki klimatyczne, jest rzeczą konieczną, aby pszenica dojrzewała już w okresie od 15 do 25 czerwca, ponieważ w końcu czerwca zaczyna się susza. Dla otrzymania takich szybko dojrzewających odmian pszenicy, przeprowadzono cały szereg doświadczeń ze skrzyżowaniem różnych gatunków. Przeprowadzona analiza plonów z r. 1947 12-tu odmian pszenicy wykazała, że odmiany te podzielić można na trzy grupy. Do pierwszej grupy zaliczyć należy Ukrainkę 246, pseudo-Meridionale 122A i Kooperatorkę, do drugiej Eritrosporum 72.115 i 4665 i do trzeciej Nigriaristatum K 10, 5 i 47, K'P 23 i Eritrosporum 61 i 60. Należy dodać, że największą wydajnością odznaczają się odmiany należące do grupy trzeciej, które pod różnymi względami przewyższają dwie pierwsze grupy.

Urodzajność pierwszej grupy wynosiła 42,5 do 45 centnara z ha drugiej grupy 45,5 do 47,5 centnara z ha i trzeciej grupy od 52,5 do 58,8 centnarów z ha.

Sytuacja rolnicza w Bułgarii

Jak donosi „Wnieszniaja Torgowla“, rolnictwo bułgarskie miało dość duże trudności przy realizowaniu 2 letniego planu gospodarczego. Trudności te powstały głównie z powodu rozdrobnienia i drobnotowarowości gospodarstw wiejskich oraz niepomyślnych warunków klima-

tycznych. Pomimo tych trudności produkcja rolnicza w końcu roku 1948 wynosiła 103% poziomu przedwojennego. Nie osiągnięty został jeszcze poziom przedwojenny w produkcji nasion oleistych, buraka cukrowego, pasz itp. Produkcja rolnicza w końcu roku 1948 była o 45% większa niż w roku 1946, a jej wartość w cenach z roku 1939 wyniosła 47,1 miliardów lewów, podczas gdy wartość produkcji przemysłowej wynosiła tylko 18,6 miliardów lewów.

Na podkreślenie zasługuje pomyślny rozwój spółdzielczości produkcyjnej na wsi. Istnieje już ponad 1000 spółdzielni produkcyjnych z 73 tysiącami członków, dysponujących łącznie 300.000 ha ziemi. Dodać należy, że w końcu roku 1948 według danych czasopisma „Wirtschaft“ rolnictwo bułgarskie posiadało 6155 traktorów, 5425 pługów traktorowych, 2082 siewników, 2042 kosiarek i 5659 młockarni. Jeśli chodzi o dochodowość gospodarstw wiejskich, to jest ona w gospodarstwach spółdzielczych od 20 do 30 procent większa, niż w gospodarstwach indywidualnych, to też liczba zwolenników spółdzielczości produkcyjnej na wsi ciągle wzrasta.

Kłopoty ziemniaczane we Francji

Czasopismo francuskie „La France Agricole“ donosi, że w dniu 3 bm. odbyła się w Paryżu konferencja przedstawicieli federacji producentów ziemniaków jadalnych. Na konferencji reprezentowani byli producenci 40 departamentów. Delegaci wypowiedzieli się za zorganizowaniem rynku oraz systematycznym poszukiwaniem odbiorców na ziemniaki. Uchwalono również, aby co rok była ustalona wielkość ziemniaków przeznaczonych do konsumpcji ludzkiej. Poniżej tej wielkości wszystkie ziemniaki kierowane byłyby na paszę dla bydła i trzody. Ustalenie tej wielkości będzie równoznaczne z ustaleniem proporcji zbioru ziemniaków dla konsumpcji ludzkiej i zwierzęcej w zależności od zebranych plonów.

Pozatym na konferencji wysunięte były następujące dezyderaty pod adresem czynników rządzących: 1) uproszczenie formalności eksportowych, 2) ustalenie taryf ulgowych na sadzeniaki i ziemniaki jadalne przeznaczone dla konsumentów zagranicznych, 3) ograniczenie importu do odmian nie hodowanych w kraju, 4) poszukiwanie rynków zbytu za granicą, a zwłaszcza odzyskanie rynku angielskiego, zamkniętego dla ziemniaków francuskich od roku 1931.

